

Sekretariatet

ADVOKAT
SAMFUNDET

Folketingets Retsudvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K.

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 03-01-2006
J.NR.: 04-011699-02-2426
REF.: kch

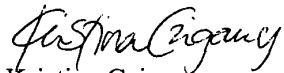
Rapport om forslag til ændringer af dødsboskifteloven

Vedlagt sendes rapport om forslag til ændringer af dødsboskiftelovens regler. Rapporten er udarbejdet af en arbejdsgruppe nedsat efter initiativ fra Advokatrådet.

I rapporten foreslår arbejdsgruppen en nogle ændringer og tilføjelser til loven med det formål, at gøre bobehandlingen hurtigere, enklere og billigere.

Arbejdsgruppens rapport er samtidig sendt til, Domstolsstyrelsen, Justitsministeriet, Dommerfuldmægtigforeningen, Dommerforeningen og Advokatrådet.

På udvalgets vegne.

Kristina Czigany
Sekretær for arbejdsgruppen

**Forslag
til
ændringer af
dødsboskiftelovens regler**

Januar 2006

I 2003 tog Advokatrådet initiativ til at nedsætte en arbejdsgruppe, der skulle komme med forslag til ændringer af dødsboskifteloven, der trådte i kraft den 1. januar 1997.

Ideen til gruppen var fremkommet ved et møde mellem Københavns byrets skifteafdelings dommer, retsassessorer, dommerfuldmægtige og autoriserede bobestyrere, der fandt, at der var behov for justeringer af dødsboskifteloven.

Advokatrådet udpegede fire medlemmer til gruppen og opfordrede Dommerforeningen og Dommerfuldmægtigforeningen til at udpege et antal medlemmer. Arbejdsgruppen har haft følgende sammensætning:

Administrerende dommer Tove Horsager, Retten i Holbæk
Retsassessor Henning Broman, Retten i Ballerup
Retsassessor Flemming Sorth, Retten på Frederiksberg
Retsassessor Birgitte Warring, Københavns Byret
Retsassessor/advokat Ellen Marie Sørensen, Holsted
Advokat Jørgen U. Grønborg, Århus
Advokat Jens Kristiansen, Hjørring
Advokat Henrik Holmblad, København, og
Advokat Niels Kahlke, København.

Advokatrådet har stillet sekretær til rådighed for arbejdsgruppen, der har holdt i alt 12 møder.

Generelt er det arbejdsgruppens opfattelse, at dødsboskifteloven har fungeret godt siden lovens ikrafttræden, og det er arbejdsgruppens opfattelse, at der i skifteretterne og blandt bobehandlerne har været almindelig tilfredshed med de ændringer for behandling af dødsboer, der fandt sted med vedtagelsen af dødsboskifteloven. Det kan dog ikke undgås, at den praktiske anvendelse af et nyt regelsæt giver anledning til overvejelser om bestemmelser, der kunne være mere hensigtsmæssige, eller som direkte mangler i loven.

Arbejdsgruppen foreslår en række ændringer og tilføjelser til loven med det formål at gøre bobehandlingen hurtigere, enklere og billigere.

Blandt forslagene er:

- Forenkling af klagerregler og frister
- Hurtigere fastlæggelse af, hvem der er arvinger
- Bedre sikring af kreditorerne

Arbejdsgruppen har i denne rapport valgt at medtage samtlige de forslag, som gruppen mener, bør ændres.

Det er dog gruppens opfattelse, at reglerne om insolvente boer i §§ 69-73 med fordel kan redigeres. Der henvises til bilag 1. Gennemførelsen af gruppens forslag bør ikke afvente denne redigering.

Arbejdsgruppens rapport fremsendes til Folketingets Retsudvalg, Justitsministeriet, Domstolsstyrelsen, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen og Advokatrådet med opfordring til Justitsministeriet om at fremsætte lovforslag om ændringer af dødsboskifteloven i overensstemmelse med arbejdsgruppens nedennævnte forslag.

Arbejdsgruppen, Januar 2006

§ 12. Skifteretten udpeger om nødvendigt en autoriseret bobestyrer til som midlertidig bobestyrer at varetage boets anliggender eller udføre nærmere angivne opgaver.

§ 16.

Stk. 3. Må det antages, at der vil være behov for værgemål efter reglerne i værgemålsloven for arvingen, indberetter skifteværgeren snarest muligt dette til skifteretten.

Stk. 4. Skifteværgeren kan få nødvendige udlæg dækket og, i den udstrækning det er rimeligt, et vederlag for sit arbejde. Udgifterne betales af arvingen. Har denne ingen midler, kan skifteretten bestemme, at udgifterne afholdes af statskassen.

§ 12. Skifteretten udpeger om nødvendigt en **bobestyrer** til som midlertidig bobestyrer at varetage boets anliggender eller udføre nærmere angivne opgaver.

Bemærkninger:

Det har i praksis vist sig mest hensigtsmæssigt også at kunne udpege den, som senere skal være bobestyrer i boet, som midlertidig bobestyrer, hvis en sådan er nødvendig. Den hidtidige formulering af bestemmelsen hindrede dette, idet det ikke var muligt at udpege en testamentsindsat eller valgt bobestyrer. Dette foreslås derfor ændret. Der vil derved kunne spares både arbejde og omkostninger, så der ikke er to forskellige bobestyrere, som skal sætte sig ind i boets forhold. Man vil således med det samme kunne vælge den, der har bedst kendskab til boet/afdødes forretningsvirksomhed, eller som afdøde selv har indsat som bobestyrer.

§ 16.

Stk. 3. Må det antages, at der vil være behov for værgemål efter reglerne i værgemålsloven for arvingen, **rejser skifteværgeren eller bobestyrer sag herom og indberetter dette til skifteretten.**

Stk. 4. Skifteværgeren kan få nødvendige udlæg dækket og, i den udstrækning det er rimeligt, et vederlag for sit arbejde. **Skifteretten fastsætter skifteværgerens vederlag. Den, der er under skifteværgeremål, betalet værgens vederlag og nødvendige udlæg efter reglerne i værgemålslovens § 32, stk. 2.**

Bemærkninger:

Arbejdsgruppen foreslår, at det ikke længere skal påhvile skifteretten at tage initiativ til, at den pågældende arving kommer under værgemål efter værgemålsloven. Arbejdsgruppen foreslår, at pligten pålægges skifteværgeren eller bobestyrer. Skifteretten skal orienteres i tilfælde af, at der er rejst værgemålssag.

Det har hidtil været uklart, hvem der fastsætter skifteværgerens vederlag. Det foreslås, at det bliver skifteretten, der gør det, fordi skifteretten har beskikket værgeren. Desuden foreslås det, at værgens vederlag betales af det offentlige, hvis boet er lille eller arvingen ubemidlet, i lighed med reglen i værgemålslovens § 32, stk. 2.

§ 18.

Overstiger værdien af boets aktiver efter fradrag af rimelige udgifter ved begravelsen, boets behandling og af gæld, som er sikret ved pant eller på anden tilsvarende måde, ikke 25.000 kr., udlægges boets aktiver uden skiftebehandling efter reglerne i dette kapitel.

§ 19

Stk. 2. Udlægsmodtageren hæfter ikke for den afdødes gæld, men bliver ved udlægget forpligtet til at dække udgifterne ved begravelsen og boets behandling. Skifteretten kan betinge udlæg af et overskud af, at udlægsmodtageren ryddeliggør afdødes bolig.

§ 18.

Overstiger værdien af boets aktiver efter fradrag af rimelige udgifter ved begravelsen, **udgifter efter § 8 og § 12, retsafgifter samt omkostninger til vurdering af aktiver** og af gæld, som er sikret ved pant eller på anden tilsvarende måde, ikke 25.000 kr., udlægges boets aktiver uden skiftebehandling efter reglerne i dette kapitel.

Bemærkninger:

Ændringen er medtaget for at forhindre, at man kan bobehandle sig til et boudlæg. Boudlæg er kun muligt, hvis boets aktiver med fradrag af de nævnte udgifter på tidspunktet for boets berigtigelse ikke overstiger grænsen i § 18, stk. 1. Udgifter til f.eks. advokatbistand kan ikke fratrækkes, bortset fra de tilfælde, hvor advokaten antages som midlertidig bobestyrer. Viser det sig senere, at et aktiv, i praksis ofte en mindre andelsbolig er overvurderet, således at værdien på udlægstidspunktet ikke oversteg grænsen for et boudlæg, kan boet fortsat udleveres som boudlæg efter § 65, jf. § 18.

§ 19

Stk. 2. Udlægsmodtageren hæfter ikke for den afdødes gæld, men bliver ved udlægget forpligtet til **af boets midler** at dække udgifterne ved begravelsen og boets behandling. Skifteretten kan betinge udlæg af et overskud af, at udlægsmodtageren ryddeliggør afdødes bolig.

Bemærkninger:

Ændringen er medtaget for at præcisere, at den, der modtager boudlægget, alene hæfter for begravelsesudgifterne med værdien af det modtagne, medmindre den pågældende hæfter på andet grundlag.

§ 22.

Udlæg af et bo til en efterlevende ægtefælle kan finde sted, såfremt ægtefællen, dennes værge eller skifteværge fremsætter anmodning derom og

- 1) der ifølge §§ 7 a og 7 b i arveloven samt § 23 i lov om ægteskabets retsvirkninger intet bliver at udlodde til andre arvinger og
- 2) ægtefællen påtager sig ansvaret for den afdødes gældsforpligtelser.

§ 22.

Udlæg af et bo til en efterlevende ægtefælle kan finde sted, såfremt ægtefællen, dennes værge eller skifteværge fremsætter anmodning derom og

- 1) der ifølge §§ 7 a og 7 b i arveloven samt § 23 i lov om ægteskabets retsvirkninger intet bliver at udlodde til andre arvinger og
- 2) ægtefællen påtager sig ansvaret for den afdødes gældsforpligtelser og

Ny bestemmelse

3) ægtefællen indrykker proklama, jf. § 25, stk. 4.

Bemærkninger:

Arbejdsgruppen ønsker med den foreslåede ændring, at der i umiddelbar tilknytning til dødsfaldet skal indrykkes proklama i alle boer, hvor gældsansvaret vedgås, dvs. også i boer der udlægges den efterlevende ægtefælle efter § 22.

Behovet for at få afklaret, hvilke gældsforpligtelser, afdøde havde, er det samme som i de privat-skiftede boer. Ægtefællen skal kunne danne sig et overblik over, hvilke forpligtelser, han/hun overtager, ligesom ægtefællen hurtigt skal kunne tage stilling til, om man vil benytte sig af muligheden for udbakning. Muligheden for frivilligt proklama opfylder ikke dette behov. Med den nugældende retsstilling kan ægtefællen indrykke proklama når som helst, og det vil derfor for kreditorerne fremstå som ganske tilfældigt, hvornår de i sådanne boer ”rammes” af et proklama. Også hensynet til kreditorerne tilsiger derfor, at proklama indrykkes i umiddelbar forbindelse med dødsfaldet.

§ 24

Stk. 2. Bestemmelsen i § 26, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

§ 24

Stk. 2. Bestemmelserne i § 25, stk. 4, og § 26, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Bemærkninger:

Der henvises til bemærkninger til § 22.

§ 25

Stk. 5. Arvingerne skal senest 6 måneder efter boets udlevering indgive en opgørelse over boets aktiver og passiver pr. dødsdagen til skifteretten. Opgørelsen indgives i to eksemplarer, der begge skal være underskrevet af samtlige arvinger. Justitsministeren kan efter forhandling med skatteministeren fastsætte nærmere regler om opgørelsen.

Ny bestemmelse

§ 24 a. Er betingelserne for uskiftet bo med nogle af afdødes livsarvinger til stede, kan boet udleveres den efterlevende ægtefælle til uskiftet bo med disse arvinger.

Stk. 2. Der skal samtidig med udleveringen til uskiftet bo efter stk. 1 tages stilling til, om skiftet med afdødes øvrige arvinger skal ske efter reglerne i kap. 15 eller kap. 16.

Stk. 3. Reglerne i kap. 15 og kap. 16 om arvingernes bestemmelsesret finder anvendelse for så vidt angår ægtefællen og de arvinger, som deltager i skiftet.

Bemærkninger:

Arbejdsgruppen ønsker med bestemmelsen at skabe en klar hjemmel til, at den efterlevende ægtefælle kan sidde i uskiftet bo med nogle af afdødes livsarvinger samtidig med, at der skiftes med de resterende. Formålet hermed er, at kun de livsarvinger, der skal have udbetalt arv, involveres i skiftebehandlingen, mens de arvinger, der intet skal have udbetalt, heller ikke har indflydelse på bobehandlingen. Da ægtefællen under skiftebehandlingen sidder i uskiftet bo, er de arvinger, der ikke deltager i bobehandlingen, beskyttet af reglerne om misbrug af det uskiftede bo. Eventuelle utilbørlige dispositioner under skiftet vil derfor kunne begrunde et krav om skifte også med de øvrige arvinger, ligesom der kan ske omstødelse af sådanne dispositioner.

§ 25

Stk. 5. Arvingerne skal senest 6 måneder efter dødsdagen, dog senest 2 måneder efter boets udlevering, indgive en opgørelse over boets aktiver og passiver pr. dødsdagen. Opgørelsen indsendes i et eksemplar til skattemyndigheden og i et eksemplar til skifteretten. Begge eksemplarer skal være underskrevet af samtlige arvinger. Justitsministeren kan efter forhandling med skatteministeren fastsætte nærmere regler om opgørelsen.

Bemærkninger:

Af hensyn til forenklingen af frister foreslås det, at så mange frister som muligt løber fra dødsdagen. Det er den væsentligste dato for et dødsbo, og skattelovgivningens frister løber også derfra. Det vil samtidig anspore arvingerne til at gå i gang med bobehandlingen og afslutte den så hurtigt som muligt. Hvis arvingerne rent undtagelsesvist ikke når at få boet udleveret inden 6 måneder fra dødsdagen, f.eks. fordi boet bliver

§ 26

Stk. 2. Enhver, der har krav mod boet, kan fra udleveringen sagsøge dette og søge fyldestgørelse i boets aktiver, hvis disse ikke er delt mellem arvingerne.

henvist til behandling her, må der for en sikkerheds skyld være en mulighed for at sætte fristen i relation til boets udlevering.

Reglen om indlevering til henholdsvis skattemyndigheden og skifteretten bringes hermed i overensstemmelse med reglen om boopgørelsen i 32.

§ 26

Stk. 2. Enhver, der har krav mod boet, kan fra udleveringen sagsøge dette og søge fyldestgørelse i boets aktiver, hvis disse ikke er delt mellem arvingerne. **Har boet ved anbefalet brev eller på anden betryggende måde afvist en endelig anmeldelse efter § 82, stk. 3., skal anmelderen inden 4 uger anlægge sag mod boet efter § 89. Anlægges sag ikke rettidigt, er kravet bortfaldet som prækluderet.**

Bemærkninger:

I et privatskiftet bo har arvingerne ikke mulighed for at få gjort endeligt op med et anmeldt krav fra en kreditor, således som det er muligt i et bobestyrerbo, jf. dødsboskiftelovens § 56. Anmelder en kreditor et endeligt krav rettidigt i overensstemmelse med dødsboskiftelovens § 82, stk. 3, har de privatskiftende arvinger efter de nugældende regler ikke muligheden for at få fordringen prøvet, og anlægger kreditor ikke sag mod de privatskiftende arvinger, løber arvingerne en risiko for, at kreditor kan anlægge sag, efter at boet er afsluttet, idet kreditors krav som udgangspunkt først forældes efter den 5-årige forældelsesregel.

Boet havde eventuelt en mulighed for at anlægge et anerkendelsessøgsmål, men dette vil være en uhensigtsmæssig løsning. Derfor foreslås det, at privatskiftende arvinger ved anbefalet brev eller på anden betryggende måde skal kunne fremtvinge en endelig afgørelse, idet kreditor efter at have modtaget boets afvisning af et krav skal anlægge sag mod boet inden 4 uger. Anlægger kreditor ikke rettidigt retssag, er kravet bortfaldet.

§ 30.

Skifteretten træffer bestemmelse om, at et bo under privat skifte skal overgå til behandling ved bobestyrer, såfremt

- 1) en af boets arvinger anmoder derom,
- 2) en kreditor eller legatar anmoder derom og der er nærliggende risiko for, at en fortsættelse af den private skiftebehandling vil udsætte vedkommende for tab,
- 3) fristen for indlevering af boopgørelse ikke overholdes eller
- 4) boet i øvrigt ikke behandles forsvarligt.

§ 32.

Opgørelsen indsendes inden 3 måneder efter den valgte skæringsdag i et eksemplar til den kommunale skattemyndighed og i et eksemplar til skifteretten. Uanset valg af skæringsdag har arvingerne dog altid en frist på 9 måneder fra dødsdagen til indsendelse af opgørelsen. Begge eksemplarer af opgørelsen skal være underskrevet af samtlige arvinger.

§ 30.

Skifteretten træffer bestemmelse om, at et bo under privat skifte skal overgå til behandling ved bobestyrer, såfremt

- 1) en af boets arvinger anmoder derom,
- 2) en kreditor eller legatar anmoder derom og der er nærliggende risiko for, at en fortsættelse af den private skiftebehandling vil udsætte vedkommende for tab,
- 3) fristen for indlevering af **åbningsstatus eller** boopgørelse ikke overholdes eller
- 4) boet i øvrigt ikke behandles forsvarligt.

Bemærkninger:

Man synes i den oprindelige lov at have glemt at sanktionere en manglende indlevering af åbningsstatus på samme måde som boopgørelsen. Dette forslås rettet. I øjeblikket bruger skifteretterne nr. 4 om, at boet i øvrigt ikke behandles forsvarligt.

§ 32.

Boopgørelsen indsendes senest 15 måneder efter dødsdagen i et eksemplar til den kommunale skattemyndighed og i et eksemplar til skifteretten. Begge eksemplarer af opgørelsen skal være underskrevet af samtlige arvinger.

Stk.2. I henvisningsboer, jf. § 2, stk. 2 skal boopgørelsen indsendes senest 15 måneder efter henvisningen.

Bemærkninger:

Arbejdsgruppen foreslår, at der bliver mulighed for ved boets afslutning frit at placere skæringsdagen fra dødsdagen og frem til 1-års-dagen for dødsfaldet. Denne ændring indebærer en begrænset udvidelse af arvingernes valgmulighed ved placering af skæringsdagen, men medfører samtidig en forenkling af regelsættet. Ved skifte af uskiftet bo i længstlevende ægtefælles levende live, regnes 15-måneders fristen fra datoen for skifterettens modtagelse af skifteanmodning, jf. arbejdsgruppens forslag til en ny bestemmelse i § 78, stk. 2. Arbejdsgruppen foreslår, at der i § 32, stk. 2 indsættes en bestemmelse, der præciserer, at 15-måneders fristen i henvisningsboer regnes fra henvisningen.

§ 33.

Er betingelserne for privat skifte opfyldt, kan boet efter anmodning udleveres til forenklet privat skifte, såfremt

- 1) der ikke i boet skal svares bo- eller til-lægsboafgift,
- 2) der ikke er arvinger, som er repræsen-teret ved værge eller skifteværge,
- 3) der ikke i boet er legatarer,
- 4) boet ikke er skattepligtigt,
- 5) afdøde ikke ved dødsfaldet drev eller inden for det indkomstår, hvor dødsfal-det fandt sted, har drevet selvstændig virksomhed og
- 6) der ikke i boet findes aktiver, der er skattemæssigt af- eller nedskrivningsbe-rettigede.

§ 33.

Er betingelserne for privat skifte opfyldt, kan boet efter anmodning udleveres til forenklet privat skifte, såfremt

- 1) der ikke i boet skal svares bo- eller til-lægsboafgift,
- 2) der ikke er arvinger **eller legatarer**, som er repræsenteret ved værge eller skifteværge,
- 3) boet ikke er skattepligtigt,
- 4) afdøde ikke ved dødsfaldet drev eller inden for det indkomstår, hvor dødsfal-det fandt sted, har drevet selvstændig virksomhed og
- 5) der ikke i boet findes aktiver, der er skattemæssigt af- eller nedskrivningsbe-rettigede.

Bemærkninger:

Reglerne om forenklet privat skifte er udtryk for, at bobehandlingen skal være nem og enkel i mindre boer, hvor der ikke skal betales boafgift. Der skal således ikke laves boopgørelse, men alene en åbningsstatus. Det findes derfor uhen-sigtsmæssigt og uden egentlige gode, vægtige grunde, at en bestemmelse i testamente om legat – en mindeting eller et lille sumlegat til f.eks. børnebørn – forhindrer denne bobehandlings-form. Der skal dog være tale om en myndig legatar.

Det bør være muligt at udlevere til forenklet privat skifte, selvom der er et sådant mindre legat.

Det bemærkes, at skifteretten kan nægte at udle-vere et bo til forenklet privat skifte, hvis der er konkrete grunde hertil, jf. ordet "kan".

§ 34.

Var afdøde gift, og er den efterlevende ægtefælle eneste arving i boet, kan boet ud over de i § 33 nævnte tilfælde efter anmodning udleveres ægtefællen til forenklet privat skifte, såfremt

- 1) betingelserne for privat skifte er opfyldt,
- 2) der ikke i boet er legatarer,
- 3) afdøde og den efterlevende ægtefælle ikke var separeret og

4) den efterlevende ægtefælle indtræder i afdødes skattemæssige stilling.

§ 37

Stk. 2. Ønsker arvingerne en bestemt autoriseret bobestyrer, udpeger skifteretten i almindelighed denne.

§ 34.

Var afdøde gift, og er den efterlevende ægtefælle eneste arving i boet, kan boet ud over de i § 33 nævnte tilfælde efter anmodning udleveres ægtefællen til forenklet privat skifte, såfremt

- 1) betingelserne for privat skifte er opfyldt,
- 2) der ikke i boet er legatarer, **som er repræsenteret ved værge eller skifteværge,**
- 3) afdøde og den efterlevende ægtefælle ikke var separeret.

Bemærkninger:

De samme betragtninger som for § 33 gør sig gældende for § 34. Der bør således være mulighed for forenklet privat skifte uanset bestemmelser om mindre legater i form af mindeting eller mindre pengesum. Da den efterlevende ægtefælle i disse tilfælde automatisk indtræder i den afdødes skattemæssige stilling, jf. dødsboskatteovens kapitel 10, er bestemmelsen i § 34, stk. 1, nr. 4 overflødig, hvorfor det foreslås, at den udgår.

§ 37

Stk. 2. **Er arvingerne enige om en bestemt bobestyrer, udpeger skifteretten i almindelighed denne. En efterlevende ægtefælle kan bestemme, hvem der som bobestyrer skal behandle ægtefællernes fælles bo og tidligere skilsmissesæreje. Skifteretten kan dog kun udpege en ikke-autoriseret bobestyrer, når der foreligger særlige grunde.**

Bemærkninger:

Som nævnt under § 12 giver det for store ulemper, at skifteretten ikke kan udpege en ikke-autoriseret bobestyrer, hvis arvingerne ønsker det, og således som det tidligere har været tilfældet med eksekutorer. Der er situationer, hvor familiens advokat har stort kendskab til afdødes forretningsvirksomhed, situationer, hvor boets hovedaktiv befinder sig i en anden retskreds eller hvor et privat skifte, der forestås af en ikke-autoriseret bobestyrer, ikke kan afsluttes til tiden og derfor må overgå til bobestyrerbehandling.

I disse tilfælde ville det være rimeligt, at man kunne udpege den pågældende advokat som bobestyrer, selv om han ikke var autoriseret. Skifteretten må dog have mulighed for at vælge

38.

Har afdøde ved testamente truffet bestemmelse om, at boet skal behandles ved en bestemt bobestyrer, udleverer skifteretten boet til behandling ved denne, medmindre

- 1) den indsatte bobestyrer ikke opfylder de almindelige betingelser for at kunne virke som bobestyrer,
- 2) det må anses for uforsvarligt, at boet behandles af den indsatte bobestyrer,
- 3) den indsatte bobestyrer er forhindret i eller ikke ønsker at påtage sig hvervet,
- 4) arvingerne er enige om, at boet skal behandles privat, og der efter boets karakter ikke er rimelig grund til at opretholde afdødes bestemmelse og der heller ikke længere er grundlag for at tillægge afdødes ønsker væsentlig betydning,
- 5) arvingerne straks eller senere ønsker boet behandlet ved en anden bobestyrer, der er autoriseret, og afgørende grunde taler imod at lade boet behandle ved den indsatte bobestyrer eller

6) en efterlevende ægtefælle bestemmer, at ægtefællernes fællesbo og tidligere skilsmissesæreje skal behandles af en anden bobestyrer.

Stk. 3. Findes det overvejende betænkeligt, at boet behandles ved en indsat bobestyrer, kan skifteretten bestemme, at boet behandles af den indsatte bobestyrer i forening med en autoriseret bobestyrer.

ham fra, hvis det må formodes, at han ikke kan behandle boet på betryggende måde, eller der ikke er en særlig grund til, at boet skal behandles af en ikke-autoriseret bobestyrer.

Det samme er tilfældet for ægtefællens vedkommende. Ægtefællen er normalt lodtager i mere end halvdelen af boet, og det må derfor være rimeligt, at han/hun får mulighed for at vælge den bobestyrer, han/hun skal samarbejde med under bobehandlingen.

§ 38.

Har afdøde ved testamente truffet bestemmelse om, at boet skal behandles ved en bestemt bobestyrer, udleverer skifteretten boet til behandling ved denne, medmindre

- 1) den indsatte bobestyrer ikke opfylder de almindelige betingelser for at kunne virke som bobestyrer,
- 2) det må anses for uforsvarligt, at boet behandles af den indsatte bobestyrer,
- 3) den indsatte bobestyrer er forhindret i eller ikke ønsker at påtage sig hvervet,
- 4) arvingerne er enige om, at boet skal behandles privat **eller ved en anden bobestyrer, jf. § 37, stk. 2**, og der efter boets karakter ikke er rimelig grund til at opretholde afdødes bestemmelse og der heller ikke længere er grundlag for at tillægge afdødes ønsker væsentlig betydning,
- 5) arvingerne straks eller senere ønsker boet behandlet ved en anden **bobestyrer, jf. § 37, stk. 2**, og afgørende grunde taler imod at lade boet behandle ved den indsatte bobestyrer eller

6) en efterlevende ægtefælle bestemmer, at ægtefællernes fællesbo og tidligere skilsmissesæreje skal behandles af en anden bobestyrer.

Stk. 3. § 37, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Bemærkninger:

Da skiftet sker i arvingernes interesse, må det være rimeligt, at de – hvis de er enige – kan få indflydelse på, hvilken bobestyrer, der skal behandle boet. Det vil være meget uhensigtsmæs-

§ 39

Stk. 2. Har bobestyreren ikke i forvejen en ansvarsforsikring, der må anses for tilstrækkelig til at dække tab på grund af fejl og forsømmelser ved bobehandlingen, skal bobestyreren for at kunne få tegningsret i boet inden dettes udlevering tegne en sådan forsikring, hvis størrelse godkendes af skifteretten.

sig, hvis de ikke kan samarbejde med den bobestyrer, afdøde har udpeget, eller der er en dårlig kemi mellem dem.

Hvis arvingerne ønsker en anden bobestyrer end afdøde, og skifteretten er betænkelig ved en af de foreslåede bobestyrere, bør skifteretten have mulighed for at udpege to bobestyrere, måske begge de foreslåede. Hvis skifteretten skønner, at de ikke er så rutinerede i bobehandling, bør det kunne forlanges, at mindst en af dem er autoriseret.

§ 39

Stk. 2. Har bobestyreren ikke i forvejen en ansvarsforsikring, der må anses for tilstrækkelig til at dække tab på grund af fejl og forsømmelser ved bobehandlingen, skal bobestyreren for at kunne få tegningsret i boet inden dettes udlevering tegne en sådan forsikring, hvis størrelse godkendes af skifteretten. **Skifteretten kan under særlige omstændigheder bestemme, at udgiften til en yderligere særskilt ansvarsforsikring er en boudgift.**

Bemærkninger:

Bobestyreren skal have en ansvarsforsikring, der er tilstrækkelig til at dække tab på grund af fejl og forsømmelser ved bobehandlingen. Advokaters sædvanlige ansvarsforsikring vil normalt være tilstrækkelig som ansvarsforsikring, men er der tale om et bo med betydelige aktiver, kan skifteretten efter bobestyrerbekendtgørelsens § 12 stille krav om, at der tegnes en særskilt ansvarsforsikring. Bobestyrere, der ikke er advokater, skal tegne en særskilt ansvarsforsikring. Uanset, at det ikke direkte fremgår af dødsboskiftelovens § 39, stk. 2, antages det, at udgiften til tegning af ansvarsforsikring ikke kan kræves dækket i boet. I større og komplicerede boer kan arvingerne have en interesse i, at der tegnes en særskilt ansvarsforsikring, som dækker et større beløb end advokatens sædvanlige ansvarsforsikring eller det beløb, skifteretten kræver forsikret.

I så fald findes det rimeligt, at boet betaler for den merudgift, der fremkommer ved udgiften til en yderligere, særskilt ansvarsforsikring. Det foreslås derfor, at der i § 39 indsættes en bestemmelse om, at skifteretten under særlige omstændigheder kan bestemme, at udgiften til en yderligere, særskilt ansvarsforsikring er en boudgift.

§ 40.

Tages boet under insolvensbehandling, bestemmer skifteretten, hvem der som bobestyrer skal behandle boet, jf. dog § 70, stk. 2.

§ 41.

Skifteretten afsætter en bobestyrer, der ikke behandler boet forsvarligt eller ikke rettidigt stiller fornøden sikkerhed. Afgørelsen træffes ved kendelse.

§ 43.

Må boet efter de foreliggende oplysninger klart antages at være insolvent, anmoder bobestyreren straks skifteretten om at fastslå dette, jf. § 69, stk. 1.

§ 47.

Bobestyreren giver snarest muligt arvingerne og legatarerne meddelelse om boets udlevering og om deres ret til at arve.

§ 40.

Tages boet under insolvensbehandling, bestemmer skifteretten, hvem der som bobestyrer skal behandle **boet**.

Bemærkninger:

Ændringen er en konsekvens af, at § 70, stk. 2 er foreslået ophævet.

§ 41 foreslås ophævet*Bemærkninger:*

Reglen findes nu i forslaget til § 54 a, stk. 2.

§ 43.

Må boet efter de foreliggende oplysninger **antages** at være insolvent, anmoder bobestyreren straks skifteretten om at fastslå dette, jf. § 69, stk. 1.

Bemærkninger:

Da retsstillingen med hensyn til krav, som stiftes i solvensperioden, indtil videre er uafklaret, hvis boet senere underkastes insolvensbehandling, finder arbejdsgruppen, at det er mest hensigtsmæssigt, at bobestyreren skal anmode om, at skifteretten afsiger insolvenskendelse, ikke blot i situationer, hvor boet klart må antages at være insolvent, men også hvor boet sandsynligvis er insolvent.

§ 47.

Bobestyreren giver snarest muligt arvingerne og legatarerne meddelelse om boets udlevering og om deres ret til at arve.

Stk. 2. Vides det ikke, om en arving eller legatar er i live, eller er vedkommendes opholdssted ukendt, eller er det uklart, hvem der er arvinger, søger bobestyreren de nødvendige oplysninger derom tilvejebragt.

Stk. 3. Eftersøgning af arvinger og legatarer kan undlades, hvis det må antages, at der ikke bliver arv eller legat at udlodde, jf. § 67, stk. 2.

Stk. 4. Bobestyreren har i samme omfang som skifteretten adgang til at få oplysninger og bistand fra offentlige myndigheder.

Bemærkninger:

Der er alene tale om en redaktionel ændring, idet

§ 48.

Vides det ikke, om en arving eller legatar er i live, eller er vedkommendes opholdssted ukendt, eller er det uklart, hvem der er arvinger, søger bobestyreren de nødvendige oplysninger derom tilvejebragt.

Stk. 2. Eftersøgning af arvinger og legatarer kan undlades, såfremt det må antages, at der ikke bliver arv eller legat at udlodde.

Stk. 3. Bobestyreren har i samme omfang som skifteretten adgang til at få oplysninger og bistand fra offentlige myndigheder.

den nuværende § 47 og § 48 foreslås samlet, således at der " kan blive plads til en ny § 48.

Ny bestemmelse

§ 48: Er der efter forelæggelsen for arvingerne tvivl om arveforholdene, undersøger bobestyreren om en forligsmæssig ordning kan opnås.

Stk. 2. Kan der ikke opnås enighed om arveforholdene, udarbejder bobestyreren en endelig og begrundet indstilling om, hvorledes arveforholdene må antages at være.

Stk. 3. Indstillingen forelægges for de mulige arvinger og legatarer med oplysning om, at enhver som ikke kan godkende indstillingen, inden 3 måneder efter modtagelse af meddelelsen, må anlægge sag ved skifteretten. Under særlige omstændigheder kan fristen forlænges af skifteretten, såfremt anmodning herom fremsættes inden fristens udløb.

Stk. 4. Anlægges sag ikke rettidigt er bobestyrerens indstilling endelig.

Bemærkninger:

Det har i praksis vist sig uhensigtsmæssigt, at der ikke i dødsboskifteloven er bestemmelser om fristfastsættelse og præklusion vedrørende fastlæggelsen af arveforholdene i bobestyrerboer. Arbejdsgruppen foreslår derfor en regel svarende til principperne i § 56. Når der er tvivl om arveforholdene og det ikke er muligt at opnå en forligsmæssig løsning, udarbejder bobestyrer en begrundet indstilling om arveforholdene, hvorefter den eller de arvinger, der ikke er enige i indstillingen må anlægge sag ved skifteretten inden for 3 måneder efter modtagelsen af indstillingen. Fristen kan under særlige omstændigheder forlænges af skifteretten. Da en sådan bestemmelse i realiteten giver bobestyrere en dømmende magt i de tilfælde, hvor ingen rettidigt får anlagt sag ved skifteretten, har arbejdsgruppen overvejet, om indstillingen skulle forelægges for skifteretten til godkendelse. Arbejdsgruppen har dog ikke fundet dette hensigtsmæssigt. Har bobestyrer begået en klar fejl ved sin indstilling, er den eller de ramte arvinger godt nok afskåret fra at gøre krav gældende mod boet, men må i stedet kunne rejse et erstatningskrav mod bobestyrer. Er der ved bobestyrers fejlagtige afgørelse truffet bestemmelser, der medfører, at statens krav på afgifter tilsidesættes, må skifteretten ligeledes ved sin revision kunne ændre afgiftsberegningen.

§ 50.

Bobestyreren kan med skifterettens samtykke antage forretningskyndig medhjælp til for boets regning at bistå bobestyreren i nærmere fastsat omfang.

§ 53.

Bobestyreren træffer bestemmelse i boets anliggender. Væsentlige spørgsmål skal forinden forelægges for arvingerne.

Stk. 4. Bobestyreren vejleder arvingerne om deres retsstilling efter §§ 96 og 97.

§ 50.

Bobestyreren kan **antage revisor og forretningskyndig bistand til for boets regning at udføre nærmere fastsatte opgaver.**

Bemærkninger:

Det må kunne overlades til bobestyrer at antage den efter bobestyrers skøn nødvendige bistand for boets regning til udførelse af de forretningsmæssige, herunder revisionsmæssige opgaver, som bobestyrer skønner nødvendige. Bobestyreren har i forvejen ansvar for sine dispositioner over for dødsboet og over for skifteretten.

§ 53.

Bobestyreren træffer bestemmelse i boets anliggender. Væsentlige spørgsmål skal forinden forelægges for arvingerne. **Justitsministeriet repræsenterer statskassen, hvor arven tilfalder statskassen efter arvelovens § 71.**

Stk. 4. Bobestyreren vejleder **ægtefælle, arvinger, legatarer, kreditorer og andre berettigede om deres retsstilling, herunder om deres klagemuligheder, medmindre bistanden på grund af boets størrelse eller andre forhold vil være særlig tidskrævende eller vil kræve særlige undersøgelser.**

Bemærkninger:

I boer, hvor arven efter arvelovens § 71 tilfalder Statskassen, har det givet problemer i praksis, at der ikke er arvingsrepræsentanter, der kan tage stilling til de problemer, der opstår under bobehandlingen eller i forbindelse med boets afslutning. Justitsministeriet synes at have været af den opfattelse, at cirkulære nr. 253 af 9. december 1968 til skifteretterne om arv, der tilfalder staten, fortsat var gældende. Da cirkulæret er rettet til skifteretterne, der ikke længere behandler disse boer, er det arbejdsgruppens opfattelse, at det i loven bør præciseres, at det er Justitsministeriet, der i disse boer varetager statskassens interesser. Det forudsættes, at Justitsministeriet erstatter det gamle cirkulære med en bekendtgørelse, der nærmere regulerer bobestyrernes opgaver i sådanne boer.

I den nugældende bestemmelse i § 53, stk. 4, skal bobestyreren alene vejlede arvingerne om deres retsstilling i modsætning til skifteretten, der i medfør af dødsboskiftelovens § 91 også skal vejlede ægtefælle, legatarer og andre berettigede om deres retsstilling.

§ 54.

Bobestyreren fremmer boets behandling mest muligt og orienterer efter anmodning arvingerne om bobehandlingens forløb og forventede afslutning.

Stk. 2. Skifteretten kan, hvor forholdene gør det nødvendigt, pålægge bobestyreren at indgive løbende indberetninger om bobehandlingens forløb og meddele bobestyreren pålæg om at foretage, hvad der findes fornødent.

Stk. 3. Ved afslutning af bobestyrerbehandlingen drager bobestyreren omsorg for, at tinglysning og anden tilsvarende offentlig registrering af bobestyrerbehandlingen slettes.

Det findes naturligt, at bobestyrerens vejledningspligt omfatter den samme personkreds, som skifteretten skal vejlede. Specielt bemærkes det, at vejledningen også bør omfatte kreditorer, som ikke er nævnt i den nugældende § 53, stk. 4, og som heller ikke direkte er nævnt i den nugældende § 91.

For bobestyrer opstår der jævnligt den problemstilling, at kreditorer ikke anmelder deres krav korrekt og ikke er opmærksomme på frister, f.eks. fristen for endelig anmeldelse efter at have anmeldt et foreløbigt krav, jf. dødsboskiftelovens § 82. I den situation kan bobestyreren være i tvivl om, hvorvidt han alene skal varetage arvingernes interesser og således undlade at gøre kreditorer opmærksom på deres retsstilling. Dette kan virke urimeligt over for kreditorer, der har et åbenbart krav mod boet, og det foreslås derfor, at bobestyreren også skal vejlede kreditorer om deres retsstilling.

Det foreslås endvidere, at bobestyreren kan undlade vejledning efter § 53, stk. 4, hvis bistanden på grund af boets størrelse eller andre forhold vil være særligt tidskrævende eller kræve særlige undersøgelser.

§ 54

Den nuværende stk. 2 udgår, stk. 3 bliver til stk. 2., og bestemmelsen er i øvrigt uændret.

Bemærkninger:

§ 54 foreslås ændret således, at denne nu alene regulerer bobestyreres pligt til generelt at fremme boets behandling, orientere arvingerne og slette tinglysning og anden offentlig registrering af bobestyrerbehandlingen i forbindelse med afslutningen af bobehandlingen, mens skifterettens sanktionsmuligheder heroverfor nu er reguleret af § 54a.

Formålet med bestemmelsen er fortsat at tilsikre, at bobehandlingen fremmes mest muligt og ikke udstrækkes længere end boets forhold tilsiger.

Bestemmelsen i § 54 om pligten til at orientere arvingerne skal ses i sammenhæng med § 45, hvorefter bobestyrer har en generel pligt til at orientere arvingerne skriftligt om væsentlige tiltag og beslutninger i boet.

Forså vidt angår § 54, stk. 2, henvises til dødsboskiftelovens § 44, hvorefter bobestyrer straks efter boets udlevering skal sørge for, at medde-

lelse om bobestyrerbehandlingen tinglyses. Bestemmelsen i § 54, stk. 2 gælder også, hvor bobestyrerbehandlingen ophører, fordi boet overgår til anden behandlingsmåde, jf. § 65.

Ny bestemmelse

§ 54a. Skifteretten kan, hvor forholdene gør det nødvendigt, pålægge bobestyreren at indgive løbende indberetninger om bobehandlingens forløb og meddele bobestyreren pålæg om at foretage, hvad der findes fornødent.

Stk. 2. Skifteretten afsætter en bobestyrer, der ikke behandler boet forsvarligt eller ikke rettidigt stiller fornøden sikkerhed. Afgørelsen træffes ved kendelse.

Bemærkninger:

Bestemmelsen i den nuværende § 54, stk. 2 og § 41 foreslås sammenfattet i den nye § 54 a, der regulerer skifterettens sanktionsmuligheder overfor en bobestyrer, der ikke behandler boet i overensstemmelse med § 54, eller som i øvrigt ikke behandler boet forsvarligt eller får stillet den fornødne sikkerhed.

Skifterettens sanktioner, der fortsat kan bestå i meddelelse af pålæg eller afsættelse af bobestyrer, meddeles ved kendelse.

§ 65.

Skifteretten skal på et hvilket som helst tidspunkt af bobehandlingen efter anmodning udlevere et bo til boudlæg, til privat skifte, til ægtefællen efter kapitel 13 eller til uskiftet bo, såfremt betingelserne herfor er opfyldt. Udleveringen kan betinges af, at der stilles sikkerhed for udgifterne ved den hidtidige behandling.

§ 65.

Skifteretten skal på et hvilket som helst tidspunkt af bobehandlingen efter anmodning og når forholdene ikke taler imod det, udlevere et bo til boudlæg, til privat skifte, til ægtefællen efter kapitel 13 eller til uskiftet bo, såfremt betingelserne herfor er opfyldt. Udleveringen kan betinges af, at der stilles sikkerhed for udgifterne ved den hidtidige behandling.

Bemærkninger:

Som bestemmelsen er udformet er der et ubetinget krav på at få et bo udleveret til anden behandlingsform, hvis betingelserne for denne anden form er opfyldt. Der kan dog forekomme situationer, hvor det på tidspunktet for anmodningens fremsættelse kan være svært konkret at nægte udlevering efter f.eks. § 25, stk. 5, eller af andre konkrete grunde. Udleveringen til bobestyrerbehandling er som oftest sket af gode grunde, som fortsat kan være relevante, selvom der kommer en anmodning om privat skifte. Det kan navnlig tale imod en udlevering, hvis boet

§ 68.

Boopgørelsen skal senest 2 måneder efter skæringsdagen fremlægges til godkendelse på et afsluttende bomøde. Uanset valg af skæringsdag har bobestyreren dog altid en frist på 9 måneder fra dødsdagen til at fremlægge boopgørelsen. Indkaldelse skal ske med mindst 2 ugers varsel, og senest samtidig hermed skal boopgørelsen sendes eller afleveres til boets arvinger.

Stk. 2. Klage over boopgørelsen, herunder beregningen af bobestyrerens salær, skal fremsættes over for bobestyreren inden 4 uger efter det afsluttende bomøde. Bobestyreren indbringer snarest muligt klagen for skifteretten, medmindre enighed opnås. Bestemmelserne i § 97, stk. 4 og 5, finder tilsvarende anvendelse. Fremsættes klage ikke inden udløbet af den i 1. pkt. fastsatte frist, er boopgørelsen endelig.

blev udleveret til bobestyrer efter § 36, nr. 7, eller hvor fristerne for indlevering af boopgørelse nærmer sig.

Den foreslåede ændring vil give skifteretten en mulighed for ud fra sagens konkrete oplysninger at nægte udlevering fra bobestyrer til f.eks. privat skifte. Navnlig for så vidt angår boudlæg henvises til ændringerne af § 18.

§ 68.

Boopgørelsen skal senest 2 måneder efter skæringsdagen fremlægges til godkendelse på et afsluttende bomøde. Uanset valg af skæringsdag har bobestyreren dog altid en frist på **15 måneder** fra dødsdagen til at fremlægge boopgørelsen. **I henvisningsboer, jf. § 2, skal boopgørelsen fremlægges senest 15 måneder efter henvisningen.** Indkaldelse skal ske med mindst 2 ugers varsel, og senest samtidig hermed skal boopgørelsen sendes eller afleveres til boets arvinger.

Stk. 2. Klage over boopgørelsen, herunder beregningen af bobestyrerens salær, **indgives efter reglerne i § 96 og § 97. Dog kan der ikke klages over forhold som er afgjort tidligere under boets behandling efter § 48, § 56, § 97 eller som er omfattet af § 89. Klagefristen er 4 uger fra det afsluttede bomøde. Fremsættes klagen ikke inden fristens udløb, er boopgørelsen endelig.**

Bemærkninger:

Arbejdsgruppen foreslår, at § 68, stk. 1 ændres som konsekvens af de foreslåede ændringer af reglerne i § 32 om frister for valg af skæringsdag.

Formuleringen af den nuværende bestemmelse i § 68, stk. 2, er ikke hensigtsmæssig og kan give anledning til misforståelser. Der er således en lang række forhold i boopgørelsen, som der ikke kan klages over i forbindelse med boets afslutning, men som i praksis giver anledning til, at der rejses en del klagesager. Arbejdsgruppen har derfor fundet det vigtigt, at det nøje præciseres i lovtæksten – herunder at bobestyrer i forbindelse med klagevejledning nøje præcisere – hvad der kan påklages, og hvordan en afgørelse skal påklages. Arbejdsgruppen har på den baggrund valgt at anføre, hvilke forhold i boopgørelsen, som ikke kan påklages efter §§ 96 og 97, for eksempel afgørelser om arveforhold, fordringer og endelige afgørelser truffet af bobestyrer under bobehandlingen. Se bemærkningerne til § 48, stk. 3, § 53, stk. 4, § 96 og § 97.

§ 69.

Er boet insolvent, træffer skifteretten afgørelse om insolvensbehandling og udpeger bobestyrer, jf. dog § 70, stk. 2.

§ 71.

I dødsboer, der behandles efter reglerne om insolvente boer, betales forud for anden gæld rimelige begravelsesudgifter og herefter krav på tilbagebetaling af for meget udbetalt pension, jf. lov om social pension § 33, stk. 6, 2. pkt., eller ægtefællens krav efter lov om social pension § 33, stk. 5.

§ 69.

Antages boet at være insolvent, træffer skifteretten afgørelse om insolvensbehandling og udpeger bobestyrer.

Bemærkninger:

Da retsstillingen med hensyn til krav, som stiftes i solvensperioden, indtil videre er uafklaret, hvis boet senere underkastes insolvensbehandling, finder arbejdsgruppen, at det er mest hensigtsmæssigt, at skifteretten afsiger insolvenskendelse, ikke blot i situationer, hvor boet er insolvent, men også hvor boet må antages at være insolvent.

Ved den foreslåede ændring bringes bestemmelsen i overensstemmelse med formuleringen i § 36, nr. 2.

*§ 70, stk. 2 foreslås ophævet**Bemærkninger:*

Arbejdsgruppen finder, at reglerne om insolvente kuratorboer i dødsboskiftelovens § 70, stk. 2, bør ophæves. Erfaringerne fra de næsten 8 år, hvor reglerne har været gældende, viser, at der ikke er behov for denne særlige bobehandlingsform, som er tiltænkt boer med en større virksomhed i drift og i øvrigt i dødsboer med betydelige kolliderende kreditorinteresser. Sådanne boer kan efter arbejdsgruppens vurdering godt behandles fuldt betryggende efter reglerne om insolvente bobestyrerboer.

§ 71.

I dødsboer, der behandles efter reglerne om insolvente boer, betales forud for anden gæld rimelige begravelsesudgifter og herefter krav på tilbagebetaling af for meget udbetalt pension, jf. lov om social pension § 33, stk. 6, 2. pkt., eller ægtefællens krav efter lov om social pension § 33, stk. 5. **Omkostningsbeløb, der indgår i boet i medfør af § 59 går forlods til betaling af bobestyrerens salær.**

Bemærkninger:

Arbejdsgruppen foreslår, at der indsættes en yderligere bestemmelse i § 71, 2. pkt.: Omkostningsbeløb, der indgår i boet i medfør af § 59, går forlods til betaling af bobestyrerens salær.

Hvis boets væsentligste aktiv er en fast ejendom, der sælges på tvangsauktion, skal rekvirentsælæret indgå som aktiv i boet. Efter den gældende for-

§ 73.

Bliver boet solvent, overgår det fra det tidspunkt, hvor kreditorerne er dækket eller sikret dækning, til behandling efter reglerne om solvente boer.

§ 76.

Den efterlevende ægtefælle udfærdiger en opgørelse over samtlige sine aktiver og passiver med angivelse af, om disse er fælleseje eller fuldstændigt særeje.

Stk. 2. Ægtefællen skal efter anmodning dokumentere oplysningernes rigtighed.

Stk. 3. Opfylder ægtefællen ikke sine forpligtelser efter stk. 1 og 2 eller efter § 77, kan skifteretten bestemme, at fællesejet og eventuelt tillige ægtefællens fuldstændige særeje helt eller delvis skal behandles ved bobestyrer.

mulering af § 71 bliver rekvirentsalæret herefter anvendt til forlods betaling af rimelige begravelsesudgifter, således at statskassen kommer til at betale bobestyrerens salær, jf. dødsboskiftelovens § 69, stk. 4.

Arbejdsgruppen finder, at det indgåede beløb til dækning af rekvirentsalær, forlods bør anvendes til betaling af bobestyrerens salær.

§ 73.

Bliver boet solvent, **træffer skifteretten afgørelse om, at boet overgår til behandling efter reglerne om solvente boer.**

Stk. 2. **Reglen i § 69, stk. 2 finder tilsvarende anvendelse.**

Bemærkninger:

Arbejdsgruppen finder, at skifteretten formelt skal træffe beslutning i om overgang af boets behandling som et solvent bo på baggrund af en meddelelse herom fra bobestyreren. Herved bringes reglen i overensstemmelse med dødsboskatteloven § 52, stk. 5. Bobestyreren skal herefter orientere arvinger, legater, kendte kreditorer og skatteforvaltningen om overgangen til solvent behandling.

Ny bestemmelse

§ 76, stk. 3 Bobestyreren kan indhente oplysninger om den efterlevende ægtefælles formueforhold.

Den nuværende stk. 3 bliver stk. 4.

Bemærkninger:

Det har i enkeltstående tilfælde vist sig svært at få den længstlevende ægtefælle til at oplyse bobestyreren om sine formueforhold, herunder indtægterne deraf. Da den længstlevende bevarer sin rådighed over sin del af boet, vil han/hun således kunne lægge hindringer i vejen for boets opgørelse. Desuden kræver en del pengeinstitutter fuldmagt fra bobestyreren, selv om denne har ægtefællens tilladelse til at indhente oplysningerne. Dette er upraktisk, og det foreslås derfor, at bobestyreren får hjemmel til at indhente dem selv.

Ny bestemmelse

§ 77. Ved opgørelsen af boet opgøres hver ægtefælles bodel for sig. Den længstlevendes særeje kan inddrages under skiftet i det omfang, der rejses vederlagskrav mod denne.

Stk.2. I bodelen medtages de aktiver og passiver, som ægtefællerne ejede på dødsdagen, men til værdien på udlægssdagen. Indtægter og udgifter skal udregnes indtil udlægssdagen.

Stk.3. Ved opgørelsen af bodele medregnes ikke krav på forfaldne underholdsbidrag eller særlige godtgørelseskrav som aktiv i den berettigede ægtefælles bodel.

§ 77a. Gæld, som begge ægtefæller hæfter for, kan såvel af boet som af ægtefællen forlanges indfriet eller overtaget.

§ 77b. Har ægtefællen efter dødsfaldet disponeret over ejenddele, indkasseret fordringer eller haft andre indtægter og udgifter, der vedrører boet, skal der aflægges regnskab herfor.

§ 77c. Hvis ægtefællens bodel efter opgørelsen viser overskud, deles det ligeligt mellem ægtefællerne. Reglerne om skævdeling og udtagelse af særlige personlige rettigheder finder dog tilsvarende anvendelse.

Bemærkninger:

Bestemmelserne er en moderniseret gengivelse af de regler i den gamle skiftelov (fra 1874), som den nye henviser til og som ikke er ophævet endnu. De vedrører opgørelsen af boet, når der er en efterlevende ægtefælle, og relaterer sig til ægteskabslovgivningen. Da der er tale om forholdsvis få bestemmelser, bør de gengives fuldt ud i dødsboskifteloven i omskrevet og moderniseret form. Der er ikke tilsigtet realitetsændringer.

§ 78

Stk. 2. Ægtefællens medarvinger hæfter alene for gæld, som påhvilede den førstafdøde ægtefælle, og for gæld og omkostninger pådraget ved boets behandling efter reglerne i § 27, stk. 2.

§ 78

Stk. 2. **Datoen for skifterettens modtagelse af skifteanmodningen træder i stedet for dødsdagen.**

Bemærkninger:

Bestemmelsen om, at ægtefællens medarvinger hæfter for afdødes gæld og for boomkostningerne i det omfang, de har modtaget arv, ønskes ophævet. Bestemmelsen er i strid med den tidligere retsstilling, hvorefter alene ægtefællen hæftede, jf. den tidligere skiftelovs § 57, stk. 3. Der ses ikke at være noget behov for, at livsarvingerne påtager sig en medhæftelse for afdødes gæld, idet ægtefællen jo har påtaget sig denne hæftelse alene, da han/hun fik boet udleveret til uskiftet bo.

I stedet ønskes indsat en bestemmelse om, fra hvilket tidspunkt en anmodning om skifte skal have virkning. Efter den nugældende ordning anses arven for faldet, når skiftebegæringen fremsættes, mens alle øvrige retsvirkninger er knyttet til det tidspunkt, hvor skifteretten tager anmodningen om skifte til følge. Arbejdsgruppen finder det mest hensigtsmæssigt, hvis alle retsvirkninger knyttes til samme tidspunkt. Hvis anmodningens modtagelse i skifteretten anses for det afgørende tidspunkt, vil det også være påregneligt for alle parter, hvornår det uskiftede bo ophører.

§ 80

Stk. 4. Skifteretten træffer ved rettidigt indgivet klage efter stk. 3 afgørelse i klagesagen og giver meddelelse om den endelige afgiftsberegning efter reglerne i stk. 2. Er afgørelsen truffet ved kendelse, jf. § 102, stk. 1, underrettes tillige Told- og Skattestyrelsen. Afgørelsen om den endelige afgiftsberegning kan kæres af arvinger, legatarer, bobestyreren og Told- og Skattestyrelsen.

§ 80

Stk. 4. Skifteretten træffer ved rettidigt indgivet klage efter stk. 3 afgørelse i klagesagen og giver meddelelse om den endelige afgiftsberegning efter reglerne i stk. 2. Er afgørelsen truffet ved kendelse, jf. § 102, stk. 1, underrettes tillige Told- og Skattestyrelsen. Afgørelsen om den endelige afgiftsberegning kan kæres af arvinger, legatarer, **begunstigede**, bobestyreren og Told- og Skattestyrelsen.

Bemærkninger:

Man synes i den oprindelige lov at have glemt at give de begunstigede kæreadgang i spørgsmålet om den endelige afgiftsberegning.

§ 81.

Proklama kan udstedes efter, at der er truffet afgørelse om boets behandlingsmåde, og med skifterettens tilladelse før dette tidspunkt.

Stk. 3. Ved proklama indrykkes en bekendtgørelse i Statstidende. Bekendtgørelsen skal indeholde oplysning om

- 1) afdødes navn, adresse, CPR-nummer og dødsdag samt navn og adresse på en eventuel personligt ejet virksomhed og virksomhedens SE-nummer,

§ 81.

Proklama skal udstedes, når et bo skiftes eller udleveres efter § 22 eller § 24, jfr. dog § 78, stk. 1, 2. pkt.

Stk. 3. Ved proklama indrykkes en bekendtgørelse i Statstidende. Bekendtgørelsen skal indeholde oplysning om

- 1) afdødes navn, adresse, CPR-nummer og dødsdag samt navn og adresse på en eventuel personligt ejet virksomhed og virksomhedens **CVR**-nummer,

Bemærkninger:

Ændringerne er en konsekvensændring af de foreslåede ændringer til § 22 og § 24. Se bemærkningerne hertil.

§ 82

Stk. 3. Kan en fordring eller et andet krav ikke opgøres endeligt, skal der inden udløbet af anmeldelsesfristen indgives foreløbig anmeldelse med en skønsmæssig angivelse af kravet. Endelig anmeldelse skal i så fald indgives senest 8 uger efter udløbet af anmeldelsesfristen. Under særlige omstændigheder kan fristen for endelig anmeldelse forlænges af skifteretten, såfremt anmelderen anmoder derom inden udløbet af den i 2. pkt. fastsatte frist.

§ 82

Stk. 3. Kan en fordring eller et andet krav ikke opgøres endeligt, skal der inden udløbet af anmeldelsesfristen indgives foreløbig anmeldelse med en skønsmæssig angivelse af kravet. Endelig anmeldelse skal i så fald indgives senest 8 uger efter udløbet af anmeldelsesfristen. **Indgives endelig anmeldelse ikke inden fristens udløb er fordringen bortfaldet som prækluderet.** Under særlige omstændigheder kan fristen for endelig anmeldelse forlænges af skifteretten, såfremt anmelderen anmoder derom inden udløbet af den i 2. pkt. fastsatte frist.

Bemærkninger:

Det har indtil afgørelsen trykt i UFR 2001.1963 været en udbredt opfattelse, at § 82, stk. 3, skulle fortolkes således, at kreditors krav blev prækluderet, såfremt der ikke inden udløbet af de i bestemmelsen nævnte frister, blev foretaget en endelig anmeldelse. Bestemmelsen er særlig aktuell ved lejekrav. Lovens forarbejder giver efter arbejdsgruppens opfattelse ikke vejledning herom, bortset fra, at bestemmelsen har til hensigt at smidiggøre bobehandlingen. Navnlig af hensyn til boets fremme foreslår arbejdsgruppen, at det i loven anføres, at kravet prækluderes ifald endelig anmeldelse ikke fremkommer. Der ses ej heller at være modhensyn. Kreditor har adgang til at anmelde sit foreløbige krav ud fra et realistisk skøn herover. Efter udløbet af proklamafristen har kreditor yderligere 8 uger til at anmelde sit krav endeligt, og såfremt dette ikke kan lade sig gøre, kan kreditor indgive begrundet ansøg-

§ 83.

Anmeldes en fordring eller et andet krav ikke rettidigt, jf. § 81, stk. 3, nr. 2, bortfalder retten til dækning i boet.

Stk. 2. Undtaget fra bestemmelsen i stk. 1 er

- 1) krav, som efter dødsfaldet er fremsat skriftligt, og som inden anmeldelsesfristens udløb er kommet boet i hænde,
- 2) krav, der hviler på ejendomsret, når genstanden var i boets besiddelse og mærket på en sådan måde, at ejerforholdet fremgik heraf eller boet havde kendskab til ejerforholdet eller der forelå omstændigheder, som var egnede til at vække mistanke om ejerforholdet,
- 3) krav sikret ved pant eller på anden tilsvarende måde. Krav sikret ved håndpanteret i et ejerpantebrev undtages dog kun, hvis boet er eller burde være bekendt med kreditorernes identitet, og
- 4) krav på skatter og afgifter, i det omfang det er bestemt i anden lovgivning.

§ 83

Stk. 2. Undtaget fra bestemmelsen i stk. 1 er

- 1) krav, som efter dødsfaldet er fremsat skriftligt, og som inden anmeldelsesfristens udløb er kommet **frem til boet**,
- 2) **krav, hvorom der er anlagt sag mod afdøde inden dødsfaldet, hvis boet kendte eller burde kende sagsanlægget,**

De nuværende nr. 2,3 og 4 bliver til nr. 3,4 og 5.

Bemærkninger:

Formuleringen af § 83, stk. 2, nr. 1 "kommet boet i hænde" findes at kunne give anledning til misforståelser. I bemærkningerne til lovforslaget er det anført, at præklusion vil være urimelig, f.eks. i forbindelse med, at en regning – uden at afsenderen havde kendskab til dødsfaldet – er fremsendt til betaling efter dødsfaldet og rent faktisk er blevet boet bekendt inden udløbet af proklamafristen. Det samme gælder, hvis et krav er fremsendt til skifteretten eller en arving inden fristens udløb eller en regning er sendt til afdødes adresse eller forretningsadresse og kommet til boets kundskab. Arbejdsgruppen finder i denne situation, at det må være tilstrækkeligt, at fordringen er kommet frem til boet, idet kreditors retsstilling ikke kan være afhængig af, om boet har udfoldet mere eller mindre ihærdige tiltag f.eks. med at sortere afdødes post. Bevisbyrden for, at kravet er kommet frem, påhviler fordringshaver.

Ved ændringen af § 110 er tilsigtet en ændring af gældende praksis, idet de to afsagte domme vedrørende bestemmelsen (UFR 2005.1413/2 Ø og UFR 2004.1187 V), har statueret, at boet indtræder i en mod afdøde før dødsfaldet anlagt rets-sag, uanset kravet ikke er anmeldt i boet i medfør af kapitel 20, idet et sådant krav ikke er om-

fattet af proklama.

Med ændringen af § 110 ændres den gældende praksis, således at boet nu alene er forpligtet til at indtræde i en retssag, såfremt sagsøger ligeledes anmelder sit krav som foreskrevet i dødsbo-skiftelovens kapitel 20.

Ved indførelse af ændringen tilsigtes det, at bobehandlingen fremmes mest muligt, således at boet ikke risikerer sent i forløbet eller efter afslutning af boet at blive mødt med sådanne krav med den følge, at bobehandlingen enten trækkes i langdrag eller skal genoptages.

Allerede ved proklamas udløb vil der efter den foreslåede ændring være fuld klarhed over de krav boet bliver mødt med, herunder krav hvorom der tidligere har været anlagt sag mod afdøde.

Bestemmelsen om, at boet skal underrettes, såfremt sagsøgeren ønsker dom over boet er ikke gentaget, idet den er erstattet af indføjelser af bestemmelsen om, at kravet er omfattet af et udstedt proklama og således må anmeldes overfor boet.

§ 90.

Sagerne behandles ved den skifteret, hvorunder boet hører.

§ 90.

Sagerne behandles ved den skifteret, hvorunder boet hører, **medmindre parterne aftaler, at sagen skal behandles ved en anden skifteret.**

Bemærkninger:

Bestemmelsen fastslår det helt selvfølgelige, at tvister i forbindelse med et dødsbo behandles ved samme ret som dødsboet.

Der kan dog forekomme situationer, hvor navnlig parternes bopæl kan gøre det mere praktisk og omkostningsbesparende at sagen behandles ved en anden skifteret. Der bør derfor være mulighed for at vælge værneting, når parterne er enige herom.

§ 91.

Skifteretten bistår med udfærdigelse af anmodninger og opgørelser m.v. og vejleder ægtefælle, arvinger, legatarer og andre berettigede om deres retsstilling, herunder om deres klagemuligheder, medmindre bistanden på grund af boets størrelse eller andre forhold vil være særlig tidkrævende eller vil kræve særlige undersøgelser.

§ 91.

Skifteretten bistår med udfærdigelse af anmodninger og opgørelser m.v. og vejleder ægtefælle, arvinger, legatarer, **kreditorer** og andre berettigede om deres retsstilling, herunder om deres klagemuligheder, medmindre bistanden på grund af boets størrelse eller andre forhold vil være særlig tidkrævende eller vil kræve særlige undersøgelser.

Bemærkninger:

Skifterettens vejledningspligt efter den nugældende § 91 omfatter ikke direkte kreditorer. Det findes naturligt, at skifteretten i fornødent omfang også skal vejlede kreditorer, jf. herunder bemærkningerne ovenfor under § 53, stk. 4. Det foreslås derfor, at der i § 91 tilføjes "kreditorer".

§ 96.

Klage over en bobestyrer, herunder klage over, at en bobestyrer ikke fremmer behandlingen af boet uden unødigt ophold, samt klage over afgørelser truffet af en bobestyrer indgives skriftligt til skifteretten.

Stk. 2. Fristen for klage over afgørelser er 2 uger og regnes fra det tidspunkt, hvor klageren fik kendskab til afgørelsen. Skifteretten kan undtagelsesvis tillade, at klagen tages under behandling indtil 6 måneder efter afgørelsen.

§ 96.

Klage over en **bobestyrers behandling af boet** indgives skriftligt til skifteretten. **Bobestyrerens afgørelser efter § 48 og § 56 kan indbringes for skifteretten ved sagsanlæg efter § 89. Klager over bobestyrerens adfærd kan indbringes for Advokatnævnet eller tilsvarende disciplinærnævn.**

Stk. 2. Fristen for klage over afgørelser er 4 uger og regnes fra det tidspunkt, hvor klageren fik kendskab til afgørelsen. Skifteretten kan undtagelsesvis tillade, at klagen tages under behandling indtil 6 måneder efter afgørelsen.

Bemærkninger:

Den foreslåede ændring af bestemmelsen skal ses i sammenhæng med bemærkningerne til § 68, stk. 2. det har vist sig, at et betydeligt antal klager rejses efter reglerne i § 96, selvom der er tale om afgørelser, som ikke kan påkendes efter denne bestemmelse. Arbejdsgruppen har derfor fundet det vigtigt, at det i selve lovtæksten præciseres, hvilke afgørelser, der kan klages over efter denne bestemmelse. Arbejdsgruppen har således fundet anledning til at præcisere, at det er klager over boets behandling, der kan klages over, men at afgørelser om arveforhold og krav mod boet skal indbringes for skifteretten efter reglerne i § 89.

Arbejdsgruppen har vedrørende adfærdsklager fundet, at sådanne klager mest hensigtsmæssigt kan behandles i disciplinærnævn, f.eks. Advokatnævnet, hvis bobestyrer er advokat, navnlig fordi sådanne nævn er vant til at håndtere spørgsmål om god advokatskik, god revisorskik osv. Dette er så vidt ses også i overensstemmelse med gæl-

§ 97

Stk. 5. Skifteretten træffer afgørelse i klagesagen, jf. dog § 89, stk. 1, nr. 1-5, og § 106, stk. 1. Afgørelser vedrørende en bobestyrers salær træffes ved kendelse.

dende ret, men indførelse af en sådan bestemmelse, vil hindre at klager risikerer at blive kastebold mellem forskellige instanser.

Arbejdsgruppen har fundet det hensigtsmæssigt overalt i loven at indføre en klagefrist på 4 uger.

§ 97

Stk. 5. Skifteretten træffer afgørelse i klagesagen, jf. dog § 89, stk. 1, nr. 1-5, og § 106, stk. 1. **Skifteretten kan herunder afvise klagen, ophæve eller ændre en afgørelse, give pålæg, afsætte bobestyreren, jfr. § 54a, fastsætte frister og udtale kritik.** Afgørelser vedrørende en bobestyrers salær træffes ved kendelse.

Stk. 6. Skifteretten kan, når omstændighederne taler herfor, pålægge klageren at betale omkostningerne ved klagesagen helt eller delvist.

Bemærkninger:

I praksis har skifterettens beføjelser overfor bobestyrer givet anledning til tvivl. Arbejdsgruppen har derfor fundet det vigtigt, at det i lovteksten præciseres, hvilke sanktionsmuligheder skifteretten har. Pålæg til bobestyrer, afsættelse og fastsættelse af frist er sanktionsmuligheder, som nævnt i lovforslagets bemærkninger. Derimod synes det at være retspraksis, at skifteretten ikke kan kritisere bobestyrers bobehandling. Se TFA 2002.183. Dette har i praksis vist sig at være en mangel. I de tilfælde, hvor bobehandlingen har været på et så fremskredent stade, at afsættelse og pålæg savner mening, men hvor bobehandling alligevel har været kritisabel, bør der være adgang for skifteretten til at kunne meddele bobestyrer dette. I nogle tilfælde er det forekommet utrimeligt over for boets lodtagere, at skifteretten blot har måttet afvise en – berettiget – klage, fordi de ovennævnte sanktionsmuligheder ikke – længere – var anvendelige. Arbejdsgruppen bemærker, at skifteretten udover at udtale kritik har mulighed for i graverende tilfælde at foretage indberetning til f.eks. advokatmyndighederne og Justitsministeriet.

De fleste skifteretter oplever, at en stor del af de rejste klager er ubeføjede. I enkelte tilfælde har klager fra en enkelt arving haft et sådant omfang, at bobehandlingen er blevet forsinket og fordyret, idet bobestyrer har måttet anvende uforholdsmæssige ressourcer på at besvare klager, med deraf følgende forøgede salærkrav. Dette vil naturligvis belaste boets øvrige arvinger også økonomisk, idet der ikke har været hjemmel til at

§ 103.

Skifteretten kan genoptage et bo eller omgøre en beslutning eller kendelse, når det findes påkrævet, navnlig fordi

- 1) der er fremkommet yderligere aktiver eller passiver,
- 2) arven er fordelt forkert eller udlodningen er foretaget forkert,
- 3) der er begået væsentlige fejl i forbindelse med boets behandling,
- 4) boafgiften eller tillægsboafgiften er beregnet forkert og en arving eller legatar anmoder derom,
- 5) boet skal udleveres til anden behandlingsmåde eller
- 6) der i øvrigt foreligger nye oplysninger af væsentlig betydning for boets behandling eller for tredjemands retsstilling.

Stk. 2. Skifteretten kan betinge genoptagelse eller omgørelse af, at der helt eller delvis stilles sikkerhed for de omkostninger, der er forbundet hermed

pålægge en sådan klager sagsomkostninger, se UfR 2001.228V. Arbejdsgruppen finder det vigtigt, at skifteretten får en mulighed for at vælte sådanne udgifter over på den, som er grund hertil, og arbejdsgruppen finder, at talrige grundløse klager på denne måde vil kunne nedbringes og i hvert fald afhjælpes, at boets øvrige lodtagere lider skade herefter.

§ 103

Stk. 3. Omkostninger, der ikke kan dækkes af boets midler eller af en evt. sikkerhedsstillelse, betales af statskassen.

Stk. 4. Skifteretten kan bestemme, at genoptagelse ikke skal ske, hvis værdien af de nye aktiver står i misforhold til omfanget af det arbejde, som bobehandlingen vil kræve. Sådanne aktiver kan tilfalde en arving eller statskassen.

Bemærkninger:

Der har vist sig behov for at indsætte en bestemmelse om, at statskassen kan bære omkostninger ved genoptagelse. Der tænkes i den forbindelse navnlig på den situation, hvor en arving eller en anden berettiget begærer et privat skiftet bo taget under bobestyrerbehandling, når der er opstået tvivl om, hvorvidt boet bliver behandlet forsvarligt. I denne situation vil skifteretten næppe opkræve sikkerhedsstillelse for omkostningerne. Der har vist sig situationer, hvor boet efter overgang til bobestyrerbehandling reelt er uden midler, idet midlerne under bobehandlingen er blevet forbrugt af en eller flere af de privatskiftende arvinger, uden at øvrige lodtagere er tilgodeset. Medmindre det er muligt at få disse midler indbetalt til boet – hvilket kan være vanskeligt – har udgifterne til bobestyrer, måttet betales af Statskassen, efter en analogi af dødsboskiftelovens § 12, stk. 4. Da denne bestemmelse ikke helt dækker den omhandlede situation, hvor boet er solvent, men midlerne forbrugt, vil det være hensigtsmæssigt med en bestemmelse herom i loven.

Statskassen skal naturligvis have regres mod skadevolderne.

Med bestemmelsen i stk. 4 bliver der skabt en hjemmel svarende til reglen for insolvente dødsboer.

§ 110.

Var retssag inden dødsfaldet anlagt mod afdøde, indtræder boet i afdødes sted, medmindre sagen ikke vedrører boet. Ønsker sagsøgeren dom over boet, drager sagsøgeren omsorg for, at boet underrettes.

§ 115

Stk. 3. En vurderingsmand må ikke have økonomisk interesse hos aftager og må ikke medvirke ved afhændelse af boets aktiver, medmindre vurderingen alene foretages i egenskab af auktionsholder og til brug for bortsalg på offentlig auktion.

§ 110.

Var retssag inden dødsfaldet anlagt mod afdøde, indtræder boet i afdødes sted. **Kravet er omfattet af proklamareglerne i kapitel 20.**

Bemærkninger:

Ved ændringen af § 110 er tilsigtet en ændring af gældende retspraksis, jævnfør de to sidste afsagte domme vedrørende bestemmelsen (U.2005.1413/2 Ø og U.2004.1187 V), har statueret, at boet indtræder i en mod afdøde før dødsfaldet anlagt retssag, uanset kravet ikke er anmeldt i boet i medfør af kapitel 20.

Ved indførelsen af ændringen tilsigtes det, at bobehandlingen fremmes mest muligt, således at boet ikke risikerer sent i forløbet eller efter afslutningen af boet at blive mødt med sådanne krav med den følge, at bobehandlingen enten trækkes i langdrag eller skal genoptages.

Allerede ved proklamas udløb vil der efter den foreslåede ændring være fuld klarhed over de krav boet bliver mødt med, herunder krav hvorom der tidligere har været anlagt sag mod afdøde.

Bestemmelsen om, at boet skal underrettes, såfremt sagsøgeren ønsker dom over boet er ikke gentaget, idet den er erstattet af indføjelser af bestemmelsen om, at kravet er omfattet af et udstedt proklama og således må anmeldes overfor boet.

§ 115

Stk. 3. **En vurderingsmand må ikke have økonomisk interesse hos aftager.**

Ny bestemmelse

Stk. 5. **Gentagne eller grove overtrædelser af § 115, stk. 2 – 4. kan straffes med bøde.**

Bemærkninger:

Det er upraktisk og fordyrende for bobehandlingen, at en vurderingsmand ikke må medvirke ved afhændelse af boets aktiver, idet det meget ofte vil være hensigtsmæssigt, at vurderingsmanden – af for eksempel en fast ejendom – på grundlag af vurderingen bliver bedt om at foretage salg af det vurderede aktiv.

Den nuværende bestemmelse indeholder ingen særlig sanktionsbestemmelse for overtrædelse af

reglerne i stk. 2 om inhabilitet, stk. 3 om vurderingsmandens økonomiske interesse hos aftager eller stk. 4 om erhvervelse af boets aktiver, således at den sanktion alene er at afsætte de pågældende som bobestyrer mv.

Det forekommer hensigtsmæssigt og ønskværdigt, at bobestyrer, midlertidig bobestyrer forretnings-sagkyndig medhjælp, revisor eller vurderingsmand, ved gentagne eller grove overtrædelser af bestemmelserne i stk. 2-4, "kan straffes med bøde" – eller endnu enklere – " straffes med bøde".

De pågældende personer er udpeget/antaget for at varetage boets interesser og ikke deres egne interesser – og slet ikke deres egen økonomiske interesser.

Bilag 1

Specielt om reglerne om insolvente boer i dødsboskiftelovens §§ 69 – 73

Arbejdsgruppen finder at reglerne om insolvente boer i §§ 69-73 kræver en gennemgribende redigering, hvilket dog falder uden for gruppens kompetence og ressourcer. Reglerne bør - eventuelt ved en senere lejlighed - gennemgås af specialister inden for konkursret for at få dødsboskiftelovens regler koordineret med de materielle regler i konkursloven.

Det bør i højere grad fremgå af bestemmelserne, hvilke af reglerne for solvente boer, der ligeledes gælder for insolvente boer, for eksempel reglerne i §§ 58-62 om salg af boets aktiver samt to års fristen for aflevering af boopgørelsen i § 66, stk. 2. Det bør ligeledes indføres, at § 68 gælder for insolvente boer samt, at der bør foreligge en åbningsstatus, som skal sendes til skifteretten.

§ 69, stk. 1

Da retsstillingen med hensyn til krav, som skiftes i solvensperioden, indtil videre er uafklaret, hvis boet senere underkastes insolvensbehandling, finder gruppen, at det er mest hensigtsmæssigt, at skifteretten afsiger insolvenskendelse, ikke blot i situationer, hvor boet er insolvent, men også hvor boet må antages at være insolvent.

Ved den forslåede ændring bringes bestemmelsen i overensstemmelse med formuleringen i § 36, nr. 2.

§ 70, stk. 1

Det bør anføres i bestemmelsen, at reglerne i forsikringsaftalelovens § 117 og pensionsopsparingslovens § 12 om tilbagebetaling af uforholdsmæssigt store indbetalinger på livsforsikringer eller kapital- og ratepensionskonti de sidste 3 år før fristdagen finder anvendelse i insolvente dødsboer.

Omkostninger ved boets behandling i perioden frem til insolvensafgørelsen, herunder salær til en midlertidig bobestyrer, bør efter arbejdsgruppens vurdering have stilling som massekrav. Dette fremgår imidlertid ikke klart af ordlyden af § 70, stk. 1, der blot henviser til KL § 93, som omhandler omkostninger efter insolvensafgørelsen.

Arbejdsgruppen finder, at henvisningen til bestemmelsen i konkursloven § 150, stk. 1 om indkaldelse i Statstidende til afsluttende skiftesamling er overflødig, idet samtlige kendte kreditorer i forvejen skal særskilt indkaldes til den afsluttende skiftesamling.

Bilag 1

§ 72

Denne bestemmelse giver efter arbejdsgruppens vurdering anledning til en del fortolkningsproblemer, som bør løses ved klargøring af lovens ordlyd.

Det er f.eks. uafklaret, om bestemmelsen i § 72, nr. 3 først gælder for perioden efter, at boet er berigtiget som solvent bo og indtil skifteretten træffer afgørelse om insolvensbehandling. Bemærkningerne kunne tyde på, at den også skulle gælde i berigtigelsesfasen, men dette fremgår ikke af bestemmelsens ordlyd.

Det er ligeledes uafklaret, om bestemmelsen i § 72, nr. 4 finder anvendelse på krav, som er godkendt af en bobestyrer, mens boet behandles som solvent bo. Meget kunne tale for, at sådanne krav er massekrav, men der ses ikke at være nogen klar hjemmel hertil. Tværtimod synes ordlyden af § 72, nr. 4 at føre til det modsatte resultat.

Lov om skifte af dødsboer

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt: Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel 1

Lovens anvendelsesområde

§ 1. Denne lov gælder for skifte af dødsboer og for skifte af en efterlevende ægtefælles del af fællesboet, herunder skifte af uskiftet bo, mens den efterlevende ægtefælle er i live.

Kapitel 2

Kompetenceregler

§ 2. Et dødsbo behandles i den retskreds, hvor afdøde havde hjemting, jf. retsplejelovens §§ 235 og 236. Skifte af uskiftet bo, mens en efterlevende ægtefælle er i live, sker ved den efterlevendes hjemting.

Stk. 2. Havde afdøde ikke hjemting her i landet, kan justitsministeren henvise boet eller en del af dette til en dansk skifteret, såfremt

- 1) afdøde havde dansk indfødsret eller anden særlig tilknytning til Danmark og efterlader sig aktiver, der ikke inddrages under en bobehandling i udlandet, eller
- 2) afdøde efterlader sig aktiver i Danmark, der ikke inddrages under en bobehandling i udlandet.

Stk. 3. Skifteretten i den retskreds, hvor boet skal behandles, kan ved kendelse henvise boet til behandling i en anden retskreds, såfremt det findes væsentlig mere hensigtsmæssigt, at behandlingen foregår der.

§ 3. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser, hvorefter afgørelser af udenlandske domstole og myndigheder vedrørende dødsboskifte skal have bindende virkning og kunne fuldbyrdes her i riget, såfremt de har sådanne virkninger i den stat, hvor afgørelsen er truffet, og anerkendelsen og fuldbyrdelsen ikke ville være åbenbart uforenelig med dansk retsorden.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser om, under hvilke betingelser en fremmed stats lovgivning kommer til anvendelse ved bestemmelsen af retsvirkningerne af en indledt dødsbobehandling, for så vidt anvendelsen ikke ville være åbenbart uforenelig med dansk retsorden.

Kapitel 3

Anmeldelse af dødsfald til skifteretten

§ 4. Begravelsesmyndigheden eller anden dansk myndighed, der modtager anmeldelse om et dødsfald, skal snarest muligt videreanmelde dette til skifteretten i den retskreds, hvor afdøde havde hjemting.

Stk. 2. Skifteretten optager straks anmeldelsen i skiftesaglisten.

Kapitel 4

Kendelse om dødsfald

§ 5. Kan det anses for sikkert, at en person er afgået ved døden, uden at dødsattest kan udstedes, afsiger skifteretten efter anmodning fra enhver, der har retlig interesse deri, kendelse om, at den pågældende skal anses for død.

Stk. 2. I kendelsen angives det sandsynlige tidspunkt for dødens indtræden. Kan et sådant tidspunkt ikke fastsættes, angives det tidligste tidspunkt, hvor personen efter det oplyste var død.

§ 6. Er der afsagt dødsfaldskendelse efter § 5, og viser det sig, at den omhandlede person alligevel er i live, finder lov om bortblevne kapitel 4 og 6 anvendelse.

Kapitel 5

Indkaldelse til møde i skifteretten

§ 7. Skifteretten indkalder snarest muligt efter modtagelsen af anmeldelsen af dødsfaldet den eller dem, der efter det oplyste er den afdødes nærmeste pårørende, til et møde, hvor der tages stilling til boets behandlingsmåde. Afholdelse af møde kan efter skifterettens bestemmelse undlades.

Stk. 2. Skifteretten indhenter de nødvendige oplysninger om arvinger fra det centrale Personregister (CPR) og om afdødes testamentariske dispositioner fra Centralregisteret for Testamenter eller på anden måde. Indhentelse af oplysninger kan undlades, hvis det på forhånd er klart, at oplysninger om arvinger og legatarer er uden betydning for boets behandling.

Stk. 3. Skifteretten vejleder de pårørende og bistår med udfærdigelse af anmodninger og opgørelser, der skal indgives i forbindelse med bobehandlingen, jf. § 91.

Stk. 4. De pårørende har pligt til at give de oplysninger om arveforholdene, som de er bekendt med.

Stk. 5. Kan afgørelse om boets behandlingsmåde ikke træffes i forbindelse med det i stk. 1 nævnte møde, udsætter skifteretten behandlingen af sagen. Skifteretten kan fastsætte en frist for boets berigtigelse.

Stk. 6. Justitsministeren kan fastsætte regler for skifteretten og bobestyreren om indhentelse af oplysninger fra det centrale Personregister (CPR) og Centralregisteret for Testamenter.

Kapitel 6

Sikring af boets aktiver

§ 8. Indtil beslutning om boets behandlingsmåde er truffet, påhviler det enhver, der er i besiddelse af den afdødes aktiver, at opbevare disse på betryggende måde. Kan opbevaringen ikke ske uden væsentlige ulemper eller omkostninger, fritager skifteretten den pågældende for pligten.

Stk. 2. Enhver, som har kendskab til, at den afdødes aktiver ikke opbevares på betryggende måde, har pligt til straks at give skifteretten meddelelse derom.

Stk. 3. Hvor forholdene gør det nødvendigt, kan skifteretten beslutte, at et bos aktiver helt eller delvis skal registreres eller tages i forvaring. Befinder aktiverne sig i en anden retskreds, kan skifteretten enten selv foretage sådanne forretninger eller begære bistand dertil af vedkommende

skifteret. Skifteretten kan udpege en midlertidig bobestyrer til at foretage de nødvendige skridt, jf. § 12.

Kapitel 7

Søgsmaal og retsforfølgning

§ 9. Fra dødsfaldet, og indtil bestemmelse om boets behandlingsmåde er truffet, kan søgsmaal ikke anlægges mod boet. Fordringer og andre krav mod boet kan anmeldes til skifteretten.

§ 10. Fra dødsfaldet, og indtil bestemmelse om boets behandlingsmåde er truffet, kan udlæg eller arrest ikke foretages i boets aktiver. Tvangsauktion kan alene afholdes efter anmodning fra boet eller med dettes samtykke.

Stk. 2. Har nogen erhvervet ret over boets aktiver på en tvangsauktion, der er afholdt i strid med bestemmelsen i stk. 1, ophæves tvangsauktionen om fornødent ved en af fogedretten afsagt kendelse, såfremt dødsfaldet forinden var bekendtgjort i Statstidende eller der ved auktionens afholdelse var sket tinglysning på ejendommens blad eller anden tilsvarende registrering af dødsfaldet eller bobehandlingen eller erhververen vidste eller burde vide besked om dødsfaldet.

Stk. 3. Den, som har tilbageholdsret i boets ejendele, indtil et bestemt beløb er betalt, kan uanset dødsfaldet foretage udlæg i de tilbageholdte ejendele og søge fyldestgørelse deri. Udlæg kan dog kun foretages, hvis fordringen er fastslået ved dom eller på anden for boet bindende måde og boet trods opfordring fremsat mindst to uger inden udlæggets foretagelse ikke har betalt beløbet.

Stk. 4. Arrest foretaget inden dødsfaldet taber sin virkning.

Stk. 5. Brugeligt pant kan ikke stiftes fra dødsfaldet, og indtil bestemmelse om boets behandlingsmåde er truffet. En brugspanteret stiftet før dødsfaldet kan af boet bringes til ophør uden varsel.

Stk. 6. Adgang til fyldestgørelse af krav, der er sikret ved håndpant eller anden tilsvarende sikkerhedsret, berøres ikke af pantsætters dødsfald. Betalingsopfordring og andre meddelelser rettes til boet. Boet er berettiget til at lade pantet vurdere.

Kapitel 8

Autorisation og virksomhed som bobestyrer

§ 11. Justitsministeren autoriserer for hver retskreds et passende antal advokater til som bobestyrere at forestå behandlingen af dødsboer.

Stk. 2. En ved testamente indsat bobestyrer, der ikke er autoriseret efter stk. 1, kan ikke virke som bobestyrer, såfremt den pågældende

- 1) er umyndig, under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7,
- 2) har anmeldt betalingsstandsning eller er under konkurs eller
- 3) er dømt for et strafbart forhold, som på tidspunktet for boets behandling begrundes en nærliggende fare for misbrug af hvervet eller gør den pågældende uværdig til den agtelse og tillid, der må kræves til udøvelse af virksomhed som bobestyrer.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter bestemmelser om de øvrige betingelser, som skal være opfyldt, for at en person kan virke som bobestyrer, og om bobestyreres virksomhed, herunder om sikkerhedsstillelse, ansvarsforsikring, forvaltning af dødsboers midler og om tilsyn med beholdninger og værdipapirer.

Stk. 4. I regler, der udstedes af justitsministeren i medfør af stk. 3, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne.

Kapitel 9

Midlertidige foranstaltninger

§ 12. Skifteretten udpeger om nødvendigt en autoriseret bobestyrer til som midlertidig bobestyrer at varetage boets anliggender eller udføre nærmere angivne opgaver.

Stk. 2. Den midlertidige bobestyrer må alene træffe beslutninger, der ikke tåler udsættelse. Bobestyreren skal så vidt muligt afholde sig fra at foretage skridt, der vil kunne foregribe den senere bobehandling.

Stk. 3. Skifteretten udsteder straks skifteretsattest om, at boet er udleveret til behandling ved den midlertidige bobestyrer. Skifteretten kan træffe bestemmelse om sikkerhedsstillelse, jf. § 39.

Stk. 4. Omkostninger, der ikke kan dækkes af boets midler, betales af statskassen.

Kapitel 10

Legatarer

§ 13. Som legatar anses den, der skal arve en bestemt angivet pengesum eller bestemt angivne formuegenstande.

Stk. 2. Arveladeren kan dog ved testamente bestemme, om den, der alene skal modtage friarv, skal have stilling som arving eller legatar.

Stk. 3. Hvor særlige grunde taler derfor, kan skifteretten bestemme, at en legatar skal have stilling som arving. Skifteretten kan endvidere bestemme, at en arving skal have stilling som legatar, såfremt den pågældende samtykker deri eller alene skal arve en ubetydelig del af boet. Den pågældende mister ikke derved sin ret til at forlange overtagelse efter vurdering.

§ 14. Legatarer skal opfyldes senest samtidig med, at boets øvrige aktiver deles mellem arvingerne. Under særlige omstændigheder kan skifteretten bestemme, at et legat skal opfyldes på et tidligere tidspunkt.

Kapitel 11

Skifteværger

§ 15. Skifteretten beskikker en skifteværge for en arving, såfremt

- 1) det ikke vides, om arvingen er i live,
- 2) arvingens opholdssted er ukendt,
- 3) arvingen er et ufødt barn,
- 4) arvingen på grund af legemlig sygdom eller psykisk svækkelse er ude af stand til at varetage sine interesser under boets behandling,
- 5) arvingen på grund af uerfarenhed, svækket helbred eller anden lignende tilstand eller fravær har behov for bistand under boets behandling og selv ønsker en skifteværge,
- 6) arvingens værge har interesser under boets behandling, der kan komme i strid med arvingens,
- 7) arvingens værge midlertidigt er forhindret i at varetage arvingens interesser under boets behandling,

- 8) arvingen midlertidigt er uden fast værge eller
- 9) arvingen er en fond, en forening eller et selskab m.v. under stiftelse.

Stk. 2. Skifteretten kan beskikke en skifteværge for en arving, såfremt denne har forholdt sig passiv over for henvendelser om boets behandling.

Stk. 3. Forinden skifteværge beskikkes, skal der så vidt muligt indhentes en udtalelse fra arvingen, fra den institution, arvingen eventuelt har bopæl på, eller om nødvendigt indhentes en lægeerklæring.

Stk. 4. Beskikkelse af skifteværge sker ved den skifteret, hvorunder boet henhører.

Stk. 5. Skifteretten sørger for, at der så vidt muligt gives arvingen underretning om beskikkelsen.

Stk. 6. Skifteretten kan undlade at beskikke skifteværge for en arving, der ikke har udsigt til at modtage arv.

§ 16. Skifteværgen varetager, i det omfang arvingen eller dennes værge selv er forhindret deri, arvingens interesser under boets behandling.

Stk. 2. I de i § 15, stk. 1, nr. 1 og 2, nævnte tilfælde skal skifteværgen i privatskiftede boer lade arvingen eftersøge, således at det så vidt muligt inden boets afslutning kan fastslås, om arvingen er i live, eller hvor arvingen opholder sig. Skifteretten kan yde bistand dermed.

Stk. 3. Må det antages, at der vil være behov for værgemål efter reglerne i værgemålsloven for arvingen, indberetter skifteværgen snarest muligt dette til skifteretten.

Stk. 4. Skifteværgen kan få nødvendige udlæg dækket og, i den udstrækning det er rimeligt, et vederlag for sit arbejde. Udgifterne betales af arvingen. Har denne ingen midler, kan skifteretten bestemme, at udgifterne afholdes af statskassen.

Stk. 5. Reglerne i værgemålslovens §§ 12, 24, 26, 27 og 31 finder tilsvarende anvendelse. Bestemmelserne i §§ 28, 29 og 30 finder anvendelse med de ændringer, der følger af forholdets natur.

§ 17. Skifteretten kan beskikke en skifteværge for en legatar, såfremt forholdene gør dette påkrævet.

Kapitel 12

Boudlæg uden skiftebehandling

§ 18. Overstiger værdien af boets aktiver efter fradrag af rimelige udgifter ved begravelsen, boets behandling og af gæld, som er sikret ved pant eller på anden tilsvarende måde, ikke 25.000 kr., udlægges boets aktiver uden skiftebehandling efter reglerne i dette kapitel.

Stk. 2. Under ganske særlige omstændigheder kan boudlæg finde sted, selv om værdigrænsen i stk. 1 overskrides.

Stk. 3. Skifteretten kan bestemme, at boet i stedet skal behandles efter lovens øvrige regler, såfremt der er tvivl om, hvorvidt betingelserne i stk. 1 er opfyldt, eller såfremt værdien af boets aktiver er betydelig.

§ 19. Boudlæg sker til den eller dem, som efter skifterettens skøn er den afdødes nærmeste efterladte, eller eventuelt til en institution, afdøde havde tilknytning til, til den, der har betalt eller erklærer at ville betale begravelsen, til en kommune eller til statskassen.

Stk. 2. Udlægsmotageren hæfter ikke for den afdødes gæld, men bliver ved udlægget forpligtet til at dække udgifterne ved begravelsen og boets behandling. Skifteretten kan betinge udlæg af et overskud af, at udlægsmotageren ryddeliggør afdødes bolig.

§ 20. Genoptages boet, indgår det tidligere udlagte ikke i boet. Under særlige omstændigheder kan skifteretten dog bestemme, at det tidligere udlagte skal indgå i boet, jf. § 104. Reglerne i §§ 18 og 19 finder tilsvarende anvendelse.

§ 21. Den i § 18 nævnte beløbsgrænse reguleres hvert år pr. 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. loven om en satsreguleringsprocent. Det regulerede beløb afrundes opad til det nærmeste hele kronebeløb, der kan deles med 1.000. Reguleringen sker på grundlag af den på reguleringstidspunktet gældende beløbsgrænse før afrunding.

Stk. 2. Justitsministeren bekendtgør hvert år, hvilke reguleringer der skal finde sted.

Kapitel 13

Udlæg til en efterlevende ægtefælle

§ 22. Udlæg af et bo til en efterlevende ægtefælle kan finde sted, såfremt ægtefællen, dennes værge eller skifteværge fremsætter anmodning derom og

- 1) der ifølge §§ 7 a og 7 b i arveloven samt § 23 i lov om ægteskabets retsvirkninger intet bliver at udlodde til andre arvinger og
- 2) ægtefællen påtager sig ansvaret for den afdødes gældsforpligtelser.

Stk. 2. Skifteretten kan bestemme, at et bo i stedet skal behandles efter lovens øvrige regler, såfremt værdien af boets aktiver er betydelig og afgørende hensyn til boets kreditorer taler derfor.

Stk. 3. Bestemmelsen i § 26, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

§ 23. Må det antages, at den afdødes bo var insolvent, kan den efterlevende ægtefælle eller en kreditor anmode skifteretten om, at boet tages under behandling ved bobestyrer. Imødekommes anmodningen, jf. § 69, og opfylder ægtefællen sine forpligtelser efter § 104, hæfter ægtefællen uanset § 22, stk. 1, nr. 2, ikke for den afdødes forpligtelser.

Kapitel 14

Uskiftet bo

§ 24. Et bo udleveres efter anmodning til uskiftet bo efter reglerne i arvelovens kapitel 3.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 26, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Reglerne i denne lov finder i øvrigt med de fornødne ændringer anvendelse ved behandling af sager om udlevering til uskiftet bo.

Kapitel 15

Privat skifte

§ 25. Et bo udleveres til privat skifte, såfremt

- 1) alle arvinger anmoder derom,
- 2) boets aktiver samt en eventuel sikkerhedsstillelse må antages at være tilstrækkelige til at dække boets gæld,

- 3) mindst en af boets arvinger kan optræde under skiftet uden at være repræsenteret ved værge eller skifteværge og er i stand til at opfylde sine forpligtelser, efterhånden som de forfalder,
- 4) afdøde ikke ved testamente har udelukket privat skifte, jf. § 36, nr. 4, og
- 5) afgørende hensyn, herunder arvingernes manglende betalingsevne, ikke taler imod privat skifte.

Stk. 2. Anmodning om privat skifte fremsættes af arvingen, dennes værge eller skifteværge. Er arvingen under konkurs, skal anmodningen tiltrædes af konkursboet, jf. konkurslovens § 35.

Stk. 3. Hvis forholdene taler derfor, kan skifteretten bestemme, at der i forbindelse med boets udlevering skal gives meddelelse til legatarer om deres ret.

Stk. 4. Arvingerne skal senest i forbindelse med boets udlevering til privat skifte indkalde boets kreditorer efter reglerne om proklama i kapitel 20. Skifteretten kan betinge udleveringen af, at anmeldelsen til Statstidende indsendes gennem skifteretten.

Stk. 5. Arvingerne skal senest 6 måneder efter boets udlevering indgive en opgørelse over boets aktiver og passiver pr. dødsdagen til skifteretten. Opgørelsen indgives i to eksemplarer, der begge skal være underskrevet af samtlige arvinger. Justitsministeren kan efter forhandling med skatteministeren fastsætte nærmere regler om opgørelsen.

Stk. 6. Arvingerne skal angive en person, til hvem henvendelser vedrørende boet kan finde sted.

§ 26. Efter boets udlevering råder arvingerne i forening over boets aktiver og træffer bestemmelse i boets anliggender.

Stk. 2. Enhver, der har krav mod boet, kan fra udleveringen sagsøge dette og søge fyldestgørelse i boets aktiver, hvis disse ikke er delt mellem arvingerne.

Stk. 3. Arrest, som i medfør af § 10, stk. 4, har tabt sin virkning, træder atter i kraft ved udleveringen, som om arresten ikke var blevet afbrudt.

Stk. 4. Enhver arving kan forlange, at boets aktiver bortset fra sædvanligt indbo og personlige effekter ikke må deles, før boets gæld er betalt eller behørigt sikret.

§ 27. Såfremt arvingerne helt eller delvis har delt boets aktiver bortset fra deling af sædvanligt indbo og personlige effekter eller anvendt samtlige boets midler til dækning af gæld uden at opfylde eller sikre opfyldelsen af forpligtelser, der kan kræves dækket i boet, hæfter de personligt og solidarisk for gælden.

Stk. 2. Arvinger, der ved boets udlevering er repræsenteret ved værge eller skifteværge, eller som var under konkurs, hæfter dog alene med værdien af det, de eller konkursboet har modtaget, og i det forhold, i hvilket arvingerne er berettigede til at modtage bos- og arvelod. Begrænsningerne finder tilsvarende anvendelse på regreskrav fra medarvinger.

§ 28. Reglerne i § 27 finder tilsvarende anvendelse, såfremt arvingerne har delt boet mellem sig uden at dække legatarers krav.

§ 29. Viser det sig, at boet er insolvent, hæfter en arving uanset reglerne i § 27 ikke for den afdødes forpligtelser, såfremt boet i medfør af § 30 overgår til behandling ved bobestyrer og arvingen opfylder sine forpligtelser efter § 104. Hver arving hæfter dog med den begrænsning, der følger af § 27, stk. 2, for det samlede krav, boet har mod arvingerne efter § 104.

§ 30. Skifteretten træffer bestemmelse om, at et bo under privat skifte skal overgå til behandling ved bobestyrer, såfremt

- 1) en af boets arvinger anmoder derom,

- 2) en kreditor eller legatar anmoder derom og der er nærliggende risiko for, at en fortsættelse af den private skiftebehandling vil udsætte vedkommende for tab,
- 3) fristen for indlevering af boopgørelse ikke overholdes eller
- 4) boet i øvrigt ikke behandles forsvarligt.

Stk. 2. Reglerne i § 65 finder tilsvarende anvendelse.

§ 31. Arvingerne udarbejder en boopgørelse over boets aktiver, passiver, indtægter og udgifter med angivelse af fordelingen mellem legatarer og arvinger. Den seneste skæringsdag, der kan anvendes i opgørelsen, er 1-års-dagen for dødsfaldet. I henvisningsboer, jf. § 2, er den senest anvendelige skæringsdag dog 1-års-dagen for henvisningen.

Stk. 2. Skifteretten kan tillade, at endelig opgørelse vedrørende en endnu ikke oppebåret indtægt, et betinget eller omtvistet krav eller andre nærmere afgrænsede dele af boet henskydes til tiden efter boets slutning. Tillægsopgørelse, for hvis indlevering skifteretten kan fastsætte en frist, skal indleveres snarest muligt efter hindringens bortfald.

§ 32. Opgørelsen indsendes inden 3 måneder efter den valgte skæringsdag i et eksemplar til den kommunale skattemyndighed og i et eksemplar til skifteretten. Uanset valg af skæringsdag har arvingerne dog altid en frist på 9 måneder fra dødsdagen til indsendelse af opgørelsen. Begge eksemplarer af opgørelsen skal være underskrevet af samtlige arvinger.

Forenklet privat skifte

§ 33. Er betingelserne for privat skifte opfyldt, kan boet efter anmodning udleveres til forenklet privat skifte, såfremt

- 1) der ikke i boet skal svares bo- eller tillægsboafgift,
- 2) der ikke er arvinger, som er repræsenteret ved værge eller skifteværge,
- 3) der ikke i boet er legatarer,
- 4) boet ikke er skattepligtigt,
- 5) afdøde ikke ved dødsfaldet drev eller inden for det indkomstår, hvor dødsfaldet fandt sted, har drevet selvstændig virksomhed og
- 6) der ikke i boet findes aktiver, der er skattemæssigt af- eller nedskrivningsberettigede.

Stk. 2. Reglerne i § 25, stk. 2-4 og 6, §§ 26, 27 og 29, § 30, stk. 1, nr. 1, 2 og 4, og § 65 finder anvendelse.

Stk. 3. Arvingerne skal i forbindelse med boets udlevering indgive en opgørelse over boets aktiver og passiver til skifteretten. Opgørelsen indgives i to eksemplarer, der begge skal være underskrevet af samtlige arvinger. Justitsministeren kan efter forhandling med skatteministeren fastsætte nærmere regler om opgørelsen.

§ 34. Var afdøde gift, og er den efterlevende ægtefælle eneste arving i boet, kan boet ud over de i § 33 nævnte tilfælde efter anmodning udleveres ægtefællen til forenklet privat skifte, såfremt

- 1) betingelserne for privat skifte er opfyldt,
- 2) der ikke i boet er legatarer,
- 3) afdøde og den efterlevende ægtefælle ikke var separeret og
- 4) den efterlevende ægtefælle indtræder i afdødes skattemæssige stilling.

Stk. 2. Reglerne i § 25, stk. 4-6, § 26, stk. 2 og 3, § 27, stk. 1, § 29, § 30, stk. 1, nr. 1, 2 og 4, og § 65 finder anvendelse.

§ 35. I boer, der udleveres til forenklet privat skifte, skal boopgørelse ikke indsendes.

Stk. 2. Bestemmelser i denne lov, hvis anvendelighed forudsætter, at boet ikke er afsluttet, kan anvendes indtil 15 måneder fra dødsdagen.

Stk. 3. I boer, der udleveres til forenklet privat skifte, anses dødsdagen for skæringsdag.

Kapitel 16

Behandling ved bobestyrer

§ 36. Skifteretten udleverer et bo til behandling ved bobestyrer, såfremt

- 1) en arving anmoder derom,
- 2) boet må antages at være insolvent,
- 3) alle arvinger enten er repræsenteret ved værge eller skifteværge eller er under konkurs eller er ude af stand til at opfylde deres forpligtelser, efterhånden som de forfalder,
- 4) afdøde har bestemt dette i testamente, jf. § 38,
- 5) der ikke findes arvinger i boet eller det er usikkert, hvem der er arvinger,
- 6) der i medfør af §§ 23, 30, 76, stk. 3, eller arvelovens § 16, stk. 2, træffes bestemmelse derom eller
- 7) der ikke inden rimelig tid har kunnet træffes bestemmelse om, at boet skal behandles på anden måde.

Udpegning af bobestyrer

§ 37. Har afdøde ikke ved testamente truffet bestemmelse om, hvem der som bobestyrer skal behandle boet, udleverer skifteretten boet til behandling ved en autoriseret bobestyrer.

Stk. 2. Ønsker arvingerne en bestemt autoriseret bobestyrer, udpeger skifteretten i almindelighed denne.

Stk. 3. Under særlige omstændigheder kan skifteretten bestemme, at boet skal behandles af flere bobestyrere, hvoraf mindst en skal være autoriseret.

Stk. 4. Ønsker arvingerne under boets behandling en anden bobestyrer, kan skifteretten efter reglerne i stk. 1-3 udpege en ny bobestyrer, såfremt væsentlige hensyn taler derfor.

Stk. 5. Bliver en udpeget bobestyrer forhindret, eller opfylder denne ikke længere betingelserne for at behandle boet, udpeger skifteretten efter reglerne i stk. 1-3 en ny bobestyrer.

§ 38. Har afdøde ved testamente truffet bestemmelse om, at boet skal behandles ved en bestemt bobestyrer, udleverer skifteretten boet til behandling ved denne, medmindre

- 1) den indsatte bobestyrer ikke opfylder de almindelige betingelser for at kunne virke som bobestyrer,
- 2) det må anses for uforsvarligt, at boet behandles af den indsatte bobestyrer,
- 3) den indsatte bobestyrer er forhindret i eller ikke ønsker at påtage sig hvervet,
- 4) arvingerne er enige om, at boet skal behandles privat, og der efter boets karakter ikke er rimelig grund til at opretholde afdødes bestemmelse og der heller ikke længere er grundlag for at tillægge afdødes ønsker væsentlig betydning,
- 5) arvingerne straks eller senere ønsker boet behandlet ved en anden bobestyrer, der er autoriseret, og afgørende grunde taler imod at lade boet behandle ved den indsatte bobestyrer eller
- 6) en efterlevende ægtefælle bestemmer, at ægtefællernes fællesbo og tidligere skilsmisssæreje skal behandles af en anden bobestyrer.

Stk. 2. Inden skifteretten træffer bestemmelse om at tilsidesætte en bobestyrerindsættelse efter stk. 1, nr. 1-5, skal der så vidt muligt gives den indsatte bobestyrer lejlighed til at udtale sig.

Stk. 3. Findes det overvejende betænkeligt, at boet behandles ved en indsat bobestyrer, kan skifteretten bestemme, at boet behandles af den indsatte bobestyrer i forening med en autoriseret bobestyrer.

Stk. 4. Bliver en indsat bobestyrer forhindret, eller opfylder vedkommende ikke betingelserne for at behandle boet, træffer skifteretten efter de foranstående regler bestemmelse om, hvem der som bobestyrer skal behandle boet.

§ 39. Bobestyreren skal inden boets udlevering ved tegning af sædvanlig kautionsforsikring eller på anden lignende måde sikre boet mod tab. Udgiften til kautionsforsikring afholdes som boudgift.

Stk. 2. Har bobestyreren ikke i forvejen en ansvarsforsikring, der må anses for tilstrækkelig til at dække tab på grund af fejl og forsømmelser ved bobehandlingen, skal bobestyreren for at kunne få tegningsret i boet inden dettes udlevering tegne en sådan forsikring, hvis størrelse godkendes af skifteretten.

Stk. 3. Skifteretten kan til enhver tid stille krav om ændring af forsikringsdækningen efter stk. 1 og 2.

§ 40. Tages boet under insolvensbehandling, bestemmer skifteretten, hvem der som bobestyrer skal behandle boet, jf. dog § 70, stk. 2.

§ 41. Skifteretten afsætter en bobestyrer, der ikke behandler boet forsvarligt eller ikke rettidigt stiller fornøden sikkerhed. Afgørelsen træffes ved kendelse.

Boets udlevering

§ 42. Skifteretten udsteder straks skifteretsattest om, at boet er udleveret til den eller de pågældende bobestyrere. Begrænsninger i en bobestyrers tegningsret skal fremgå af attesten.

§ 43. Må boet efter de foreliggende oplysninger klart antages at være insolvent, anmoder bobestyreren straks skifteretten om at fastslå dette, jf. § 69, stk. 1.

§ 44. Efter boets udlevering tager bobestyreren straks i fornødent omfang boets aktiver i forvaring eller sikrer disse mod uberettigede dispositioner, herunder ved tinglysning af meddelelsen om bobestyrerbehandling på boets faste ejendomme m.v., jf. herved tinglysningslovens § 13, stk. 1.

Stk. 2. Boets aktiver registreres og værdiansættes af bobestyreren eller om fornødent ved sagkyndig vurdering.

§ 45. Bobestyreren skal give arvingerne skriftlig meddelelse om væsentlige forhandlinger og beslutninger i boet. Andre, der har en retlig interesse deri, kan forlange at blive gjort bekendt med de oplysninger, der er indeholdt i meddelelsen.

§ 46. Bobestyreren indkalder, hvis dette ikke allerede er sket, straks afdødes kreditorer efter reglerne i kapitel 20.

Stk. 2. Anmeldte fordringer og andre krav registreres på betryggende måde.

§ 47. Bobestyreren giver snarest muligt arvingerne og legatarerne meddelelse om boets udlevering og om deres ret til at arve.

§ 48. Vides det ikke, om en arving eller legatar er i live, eller er vedkommendes opholdssted ukendt, eller er det uklart, hvem der er arvinger, søger bobestyreren de nødvendige oplysninger derom tilvejebragt.

Stk. 2. Eftersøgning af arvinger og legatarer kan undlades, såfremt det må antages, at der ikke bliver arv eller legat at udlodde.

Stk. 3. Bobestyreren har i samme omfang som skifteretten adgang til at få oplysninger og bistand fra offentlige myndigheder.

Tegningsret

§ 49. Bobestyreren tegner boet og repræsenterer dette i retssager. I boer med flere bobestyrere tegner disse hver især boet, medmindre skifteretten bestemmer andet, jf. § 42.

Stk. 2. Indtil tilkendegivelse om boets solvens efter § 52, stk. 1, foreligger, skal bobestyreren så vidt muligt afholde sig fra at foretage dispositioner, der vil kunne foregribe den senere bobehandling.

§ 50. Bobestyreren kan med skifterettens samtykke antage forretningskyndig medhjælp til for boets regning at bistå bobestyreren i nærmere fastsat omfang.

Stk. 2. Bobestyreren kan, hvor særlige forhold taler herfor, med skifterettens samtykke antage revisorbistand til for boets regning at udføre nærmere fastsatte opgaver. Skifterettens samtykke er dog ikke nødvendigt, såfremt afdøde var bogføringspligtig eller regnskabspligtig og selv gjorde brug af revisorbistand.

Søgsmål og retsforfølgning

§ 51. Bestemmelserne i §§ 9 og 10 om søgsmål og retsforfølgning finder tilsvarende anvendelse på boer, der behandles ved bobestyrer. Anmeldelse af fordringer og andre krav mod boet skal dog ske til bobestyreren.

Åbningsstatus

§ 52. Efter proklamfristens udløb udarbejder bobestyreren snarest en åbningsstatus, der indeholder en fortegnelse over samtlige boets aktiver og passiver med værdiangivelser pr. dødsdagen, boets forventede indtægter og øvrige udgifter samt bobestyrerens tilkendegivelse om, hvorvidt boet må antages at være solvent.

Stk. 2. Åbningsstatus, der udarbejdes på en særlig blanket, tilsendes straks boets arvinger, skifteretten og den kommunale skattemyndighed. En kreditor eller legatar, som har retlig interesse deri, kan forlange at blive gjort bekendt med åbningsstatus.

Stk. 3. Må boet antages at være insolvent, indstiller bobestyreren straks til skifteretten, at der træffes afgørelse om insolvensbehandling, jf. § 69. Tages indstillingen til følge, kan udsendelse af åbningsstatus efter stk. 2 undlades.

Stk. 4. Viser boet sig senere at være insolvent, indstiller bobestyreren straks til skifteretten, at der træffes afgørelse om insolvensbehandling, jf. § 69.

Bostyret

§ 53. Bobestyreren træffer bestemmelse i boets anliggender. Væsentlige spørgsmål skal forinden forelægges for arvingerne.

Stk. 2. Er arvingerne ikke enige om afgørelsen af et væsentligt spørgsmål, skal dette drøftes på et bomøde, hvortil alle arvinger skal indkaldes. Opnås enighed ikke, og forlanges afstemning, stemmer de mødte arvinger efter deres ret til at tage arv og boslod. I tvivlstilfælde afgør bobestyreren omfanget af arvingernes stemmeret. Står stemmerne lige, afgøres spørgsmålet af bobestyreren.

Stk. 3. Bobestyreren kan tilsidesætte arvingernes beslutning og afgøre et spørgsmål, såfremt arvingernes beslutning er åbenbart uhensigtsmæssig eller strider mod nogens ret.

Stk. 4. Bobestyreren vejleder arvingerne om deres retsstilling efter §§ 96 og 97.

§ 54. Bobestyreren fremmer boets behandling mest muligt og orienterer efter anmodning arvingerne om bobehandlingens forløb og forventede afslutning.

Stk. 2. Skifteretten kan, hvor forholdene gør det nødvendigt, pålægge bobestyreren at indgive løbende indberetninger om bobehandlingens forløb og meddele bobestyreren pålæg om at foretage, hvad der findes fornødent.

Stk. 3. Ved afslutning af bobestyrerbehandlingen drager bobestyreren omsorg for, at tinglysning og anden tilsvarende offentlig registrering af bobestyrerbehandlingen slettes.

Bomøder

§ 55. Bobestyreren indkalder til bomøde, når der er behov herfor. Indkaldelse bør i almindelighed ske, hvis en arving forlanger det. Indkaldelse skal ske, hvis skifteretten bestemmer det, eller hvis der er uenighed mellem arvingerne om et væsentligt spørgsmål, jf. herved § 53, stk. 2.

Stk. 2. Indkaldelse sker ved meddelelse til de pågældende og om fornødent tillige ved bekendtgørelse i Statstidende. Tid, sted, varsel og dagsorden fastsættes af bobestyreren, som leder forhandlingerne på bomødet.

Prøvelse af fordringer og andre krav

§ 56. Bobestyreren undersøger grundlaget for de anmeldte fordringer, de i § 83, stk. 2, nævnte fordringer og andre krav samt massekrav og forelægger arvingerne en fortegnelse over disse tillige med sin foreløbige indstilling om, hvorvidt de enkelte fordringer og krav bør anerkendes. Bobestyreren kan fastsætte en frist for arvingernes stillingtagen til, om fordringer og krav bør anerkendes. Fremsætter ingen af arvingerne indsigelse mod et krav, der af bobestyreren fuldt ud er indstillet til godkendelse, er dette godkendt.

Stk. 2. Er der efter forelæggelsen for arvingerne tvivl om, hvorvidt en fordring eller et andet krav skal anerkendes som anmeldt, undersøger bobestyreren, om en forligsmæssig ordning kan opnås.

Stk. 3. Anerkendes en fordring eller et andet krav ikke fuldt ud af alle arvinger, og indgås forlig ikke, udarbejder bobestyreren sin endelige indstilling om, hvorvidt og i hvilket omfang fordringen eller kravet bør anerkendes.

Stk. 4. Indstillingen forelægges for arvingerne og ved anbefalet brev eller på anden betryggende måde for de fordringshavere, hvis fordring eller krav ikke fuldt ud anerkendes, med oplysning om, at enhver, som ikke kan godkende indstillingen, inden 4 uger efter modtagelsen af meddelelsen må anlægge sag ved skifteretten, jf. dog § 89, stk. 4. Reglerne i § 109, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Anlægges sag ikke rettidigt, er bobestyrerens endelige indstilling godkendt.

Stk. 6. Er der tvivl om boets solvens, skal prøvelsen af fordringerne også omfatte fordringernes plads i konkursordenen. Fordringer og krav skal da tillige forelægges for boets kreditorer. Forelæggelse for kreditorerne kan ske ved en meddelelse om, at indstillingerne ligger til eftersyn på bobestyrerens kontor. Stk. 1-5 finder i øvrigt anvendelse.

Dækning af godkendte fordringer og andre krav

§ 57. Bobestyreren drager omsorg for, at godkendte fordringer og boets øvrige forpligtelser snarest muligt opfyldes af boet, medmindre de overtages af arvinger, legatarer eller andre.

Stk. 2. Acontosalær til bobestyreren kan udbetales med skifterettens samtykke, hvis særlige grunde, herunder boets beskaffenhed eller behandlingstid, taler herfor.

Salg af boets aktiver

§ 58. Salg af boets aktiver skal ske på den måde, der tjener boets interesser bedst. Salg ved auktion sker efter reglerne i retsplejeloven.

§ 59. Ved tvangsauktion over boets aktiver tilfalder overskud ved pantets bestyrelse de panthavere, som ikke opnår fuld dækning gennem købesummen, og hvis panteret omfatter indtægter af pantet. Kan ingen panthaver gøre krav på overskuddet, indgår det i boet.

Stk. 2. Underskud ved pantets bestyrelse tilsvares på tvangsauktion af den, som overtager pantet på auktionen.

Stk. 3. Rimelige omkostninger ved bestræbelser for realisation af pantet tilsvares af den, som overtager pantet på tvangsauktionen.

Stk. 4. Reglerne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse ved underhåndssalg.

Stk. 5. Ved salg af udenlandsk luftfartøj, der er registreret i en stat, som har tiltrådt Genevekonventionen af 19. juli 1948, skal køberen dog kun betale de i lov om registrering af rettigheder over luftfartøj § 29 nævnte udgifter.

§ 60. På tvangsauktion kan boet fordring bortsalg, hvis det må antages at ville få andel i budsummen, eller hvis salg er nødvendigt for at opnå dækning for de i § 59, stk. 2, 3 og 5, nævnte udgifter.

§ 61. Tvangsauktion foregår efter retsplejelovens regler. Skal auktionssummen efter disse regler indbetales til fogedretten, sker indbetaling dog til bobestyreren.

§ 62. Reglerne i §§ 59-61 anvendes tilsvarende på udlæg, som ikke bortfalder i medfør af konkurslovens § 71.

Inddrivelse af fordringer og andre krav

§ 63. Bobestyreren inddriver boets udestående fordringer og øvrige krav, medmindre disse udlægges i arv eller bortsælges.

Stk. 2. Boets fordringer og andre krav, i hvilke der er gjort udlæg, inddrives af bobestyreren, medmindre boet frafalder adgangen til inddrivelse.

Acontoudlodninger

§ 64. Acontoudlodning kan med bobestyrerens tilladelse ske, når boets forhold utvivlsomt tillader det. Udlodning kan betinges af, at boet friholdes for et eventuelt tab.

Udlevering af boet til anden behandlingsmåde

§ 65. Skifteretten skal på et hvilket som helst tidspunkt af bobehandlingen efter anmodning udlevere et bo til boudlæg, til privat skifte, til ægtefællen efter kapitel 13 eller til uskiftet bo, såfremt betingelserne herfor er opfyldt. Udleveringen kan betinges af, at der stilles sikkerhed for udgifterne ved den hidtidige behandling.

Stk. 2. Bobestyreren underretter de kreditorer, der har krav på at opnå dækning i boet.

Boopgørelse

§ 66. Bobestyreren udarbejder en boopgørelse med en redegørelse om boets behandling og om arveforholdene samt en opgørelse over boets aktiver og passiver, indtægter og udgifter med angivelse af fordelingen mellem legatarer og arvinger og af den beregnede bo- og tillægsboafgift.

Stk. 2. Den seneste skæringsdag, der kan anvendes i opgørelsen, er 2-års-dagen for dødsfaldet. Medfører boets forhold, at det ikke kan opgøres endeligt med den nævnte skæringsdag, skal bobestyreren inden 2-års-dagen give skifteretten meddelelse herom samt redegøre for baggrunden derfor. Skifteretten kan bestemme, at skæringsdatoen udskydes, og at der løbende skal indgives redegørelser om boets forhold.

Stk. 3. Skifteretten kan efter indstilling fra bobestyreren tillade, at opgørelse vedrørende en endnu ikke oppebåret indtægt, et betinget eller omtvistet krav eller andre nærmere afgrænsede dele af boet henskydes til tiden efter boets afslutning. Tillægsopgørelse skal indleveres snarest muligt.

Stk. 4. Skifteretten kan til enhver tid fastsætte en frist for boets afslutning.

§ 67. Vides det ikke, om en arving eller legatar har overlevet den afdøde, indstiller bobestyreren til skifteretten, hvorvidt der skal afsættes arv efter reglerne i § 25 i lov om borteblevne.

Stk. 2. Skifteretten kan efter indstilling fra bobestyreren bestemme, at der ved opgørelse og udlodning i boet skal bortses fra arvelodder, hvis udbetaling vil medføre uforholdsmæssige ulemper eller omkostninger, eller at sådanne arvelodder skal indbetales til statskassen.

§ 68. Boopgørelsen skal senest 2 måneder efter skæringsdagen fremlægges til godkendelse på et afsluttende bomøde. Uanset valg af skæringsdag har bobestyreren dog altid en frist på 9 måneder fra dødsdagen til at fremlægge boopgørelsen. Indkaldelse skal ske med mindst 2 ugers varsel, og senest samtidig hermed skal boopgørelsen sendes eller afleveres til boets arvinger.

Stk. 2. Klage over boopgørelsen, herunder beregningen af bobestyrerens salær, skal fremsættes over for bobestyreren inden 4 uger efter det afsluttende bomøde. Bobestyreren indbringer snarest muligt klagen for skifteretten, medmindre enighed opnås. Bestemmelserne i § 97, stk. 4 og 5, finder tilsvarende anvendelse. Fremsættes klage ikke inden udløbet af den i 1. pkt. fastsatte frist, er boopgørelsen endelig.

Stk. 3. Den endelige boopgørelse indsendes inden 2 uger i et eksemplar til den kommunale skattemyndighed og i et eksemplar til skifteretten. Begge eksemplarer skal være underskrevet af bobestyreren.

Insolvente boer

§ 69. Er boet insolvent, træffer skifteretten afgørelse om insolvensbehandling og udpeger bobestyrer, jf. dog § 70, stk. 2.

Stk. 2. Bobestyreren giver snarest muligt boets arvinger, legatarer og kendte kreditorer samt den kommunale skattemyndighed meddelelse om skifterettens afgørelse.

Stk. 3. Bestemmelserne i § 104 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Omkostninger, der ikke kan dækkes af boets midler, betales af statskassen.

§ 70. Reglerne i konkurslovens § 1 om fristdag, § 2 om nærstående, §§ 38-81 om krav mod boet, gensidigt bebyrdende aftaler og omstødelse, §§ 93-99 om konkursordenen, § 109, stk. 1, 1. pkt., om indkaldelse i Statstidende, § 110, stk. 4, om økonomisk kriminalitet, §§ 119-122 og 123, stk. 2 og 3,

om skiftesamlinger og afstemning, §§ 143, stk. 1, 145-150, stk. 1, 151, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, 153, 154, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2 og 3, samt 155, stk. 1, om slutning og udlodning finder anvendelse ved boets behandling med de nødvendige ændringer. Ved anvendelse af bestemmelserne i 1. pkt. træder tidspunktet for skifterettens afgørelse efter denne lovs § 69, stk. 1, i stedet for tidspunktet for konkursdekretets afsigelse. Bobestyreren varetager skifterettens funktioner efter konkurslovens §§ 109, stk. 1, 1. pkt., 119, stk. 3, 120, 122, 150, stk. 1, 151, stk. 2, og 155, stk. 1, samt varetager i det hele kurators funktioner. Bobestyrerens salærberegning skal godkendes af skifteretten. Prøvelse af fordringer finder sted efter reglerne i denne lovs § 56, således at forelæggelse sker for boets kreditorer. Forelæggelse kan ske ved en meddelelse om, at indstillingerne ligger til eftersyn på bobestyrerens kontor, jf. konkurslovens § 131, stk. 2. Forelæggelse kan tillige ske for boets arvinger. Ved anvendelse af denne lovs §§ 45, 53, stk. 1, 3 og 4, samt § 55, stk. 1, 2. pkt., træder kreditorerne i stedet for arvingerne.

Stk. 2. Såfremt omstændighederne undtagelsesvis taler derfor, kan skifteretten efter anmodning fra en fordringshaver bestemme, at reglerne i konkurslovens §§ 107-109, § 110, stk. 1-3, og §§ 111-117 om boets administration samt valg af og afsættelse af bostyre, § 118, § 123, stk. 1, og §§ 124-127 om skiftesamlinger samt kreditorinformation og tilsyn, § 144, § 150, stk. 2, § 152 og § 154, stk. 1, 2. pkt., om slutning og udlodning samt §§ 238 og 239 om inhabilitet og vederlag tillige skal finde anvendelse med de nødvendige ændringer.

§ 71. I dødsboer, der behandles efter reglerne om insolvente boer, betales forud for anden gæld rimelige begravelsesudgifter.

§ 72. Krav ifølge gensidigt bebyrdende aftaler fra tiden mellem dødsfaldet og skifterettens afgørelse om insolvensbehandling stilles efter konkurslovens § 93, nr. 3, såfremt

- 1) en arbejdstager efter anmodning fra boet har udført arbejde for dette,
- 2) boet har benyttet en af afdøde lejet eller forpagtet fast ejendom,
- 3) boet har rådet således over en ydelse, der er overgivet efter dødsfaldet, og for hvilken der skal svares vederlag, at ydelsen ikke kan tilbageleveres i væsentligt uforandret stand, eller
- 4) fordringen eller kravet er godkendt af en midlertidig bobestyrer.

§ 73. Bliver boet solvent, overgår det fra det tidspunkt, hvor kreditorerne er dækket eller sikret dækning, til behandling efter reglerne om solvente boer.

Kapitel 17

Skifte af en efterlevende ægtefælles aktiver og passiver

§ 74. Ved skifte efter en gift persons død behandles dennes aktiver og passiver efter de øvrige regler i denne lov, mens den efterlevende ægtefælles aktiver og passiver, der er fælleseje, behandles efter reglerne i dette kapitel.

§ 75. Den efterlevende ægtefælle beholder rådigheden over sin del af fællesejet.

Stk. 2. Skifteretten kan dog fratage den efterlevende ægtefælle rådigheden over aktiver, der helt eller delvis er fælleseje, såfremt der er nærliggende risiko for, at den efterlevende ægtefælle på utilbørlig måde vil disponere til skade for boet. Rådighedsfratagelsen tinglyses efter reglerne i tinglysningslovens § 48, stk. 1.

Stk. 3. Den efterlevende ægtefælles kreditorer kan uanset skiftet søge fyldestgørelse i ægtefællens aktiver, jf. dog § 76, stk. 3, og § 51.

§ 76. Den efterlevende ægtefælle udfærdiger en opgørelse over samtlige sine aktiver og passiver med angivelse af, om disse er fælleseje eller fuldstændigt særeje.

Stk. 2. Ægtefællen skal efter anmodning dokumentere oplysningernes rigtighed.

Stk. 3. Opfylder ægtefællen ikke sine forpligtelser efter stk. 1 og 2 eller efter § 77, kan skifteretten bestemme, at fællesejet og eventuelt tillige ægtefællens fuldstændige særeje helt eller delvis skal behandles ved bobestyrer.

§ 77. Reglerne i lov om skifte af fællesbo m.v. §§ 65, 65 a, 66 a, 67 a og 68 finder anvendelse med de ændringer, der følger af forholdets natur.

Kapitel 18

Skifte af uskiftet bo, medens den efterlevende ægtefælle er i live

§ 78. Skiftes et uskiftet bo, medens den efterlevende ægtefælle er i live, finder bestemmelserne i §§ 75-77 tilsvarende anvendelse på skifte af hele boet. Skifteretten kan bestemme, at indkaldelse af afdødes kreditorer kan undlades.

Stk. 2. Ægtefællens medarvinger hæfter alene for gæld, som påhvilede den førstafdøde ægtefælle, og for gæld og omkostninger pådraget ved boets behandling efter reglerne i § 27, stk. 2.

Stk. 3. Boet behandles i øvrigt efter reglerne i denne lov.

Kapitel 19

Boets afslutning

§ 79. Ved modtagelsen af boopgørelsen kontrollerer skifteretten, at boopgørelsen er behørigt underskrevet.

Stk. 2. Den kommunale skattemyndighed kan anmode skifteretten om at træffe afgørelse om bestemt angivne forhold i boopgørelsen og giver skifteretten meddelelse om, hvorvidt værdiansættelserne er godkendt.

Stk. 3. Skifteretten reviderer boopgørelsen,

- 1) når der i boet er arvinger eller legatarer repræsenteret ved værge eller skifteværge,
- 2) i det omfang den kommunale skattemyndighed i medfør af stk. 2 har anmodet derom, eller
- 3) i det omfang det som et led i en stikprøvekontrol eller af hensyn til beregning af afgift efter reglerne i lov om afgift af dødsboer og gaver måtte findes hensigtsmæssigt.

Stk. 4. Skifteretten kan fastsætte en frist for berigtigelse af fejl og mangler ved boopgørelsen.

Stk. 5. Skifteretten kan af egen drift ved kendelse ændre beregningen af bobestyrens salær.

§ 80. Skifteretten beregner og opkræver bo- og tillægsboafgift efter reglerne i lov om afgift af dødsboer og gaver og kan forinden forelægge spørgsmål om afgiftsberegningen for Told- og Skattestyrelsen.

Stk. 2. Opkrævningen sendes i privatskiftede boer til den i henhold til § 25, stk. 6, udpegede person og i boer, der behandles ved bobestyrer, til denne, der derefter straks underretter arvingerne og legatarerne. Told- og Skattestyrelsen underrettes om afgiftsgrundlaget og afgiftsberegningen i boer, hvis der skal beregnes afgift af et beløb på over 2 mio. kr.

Stk. 3. Arvinger, legatarer og Told- og Skattestyrelsen kan klage over afgiftsberegningen til skifteretten. Klagefristen er 4 uger, der regnes fra modtagelsen af meddelelsen om afgiftsberegningen. I privatskiftede boer anses alle arvinger for underrettet fra det tidspunkt, hvor den i henhold til § 25, stk. 6, udpegede person modtager meddelelsen, og i boer, der behandles ved bobestyrer, fra dennes modtagelse af meddelelsen. Indgives klage ikke rettidigt, er afgiftsberegningen endelig.

Stk. 4. Skifteretten træffer ved rettidigt indgivet klage efter stk. 3 afgørelse i klagesagen og giver meddelelse om den endelige afgiftsberegning efter reglerne i stk. 2. Er afgørelsen truffet ved kendelse, jf. § 102, stk. 1, underrettes tillige Told- og Skattestyrelsen. Afgørelsen om den endelige afgiftsberegning kan kæres af arvinger, legatarer, bobestyreren og Told- og Skattestyrelsen.

Stk. 5. I boer, der behandles ved bobestyrer, skal udlodning finde sted senest 14 dage efter, at afgiftsberegningen er endelig.

Kapitel 20

Proklama

§ 81. Proklama kan udstedes efter, at der er truffet afgørelse om boets behandlingsmåde, og med skifterettens tilladelse før dette tidspunkt.

Stk. 2. Proklama skal udstedes, når et bo skiftes privat eller ved bobestyrer.

Stk. 3. Ved proklama indrykkes en bekendtgørelse i Statstidende. Bekendtgørelsen skal indeholde oplysning om

- 1) afdødes navn, adresse, CPR-nummer og dødsdag samt navn og adresse på en eventuel personligt ejet virksomhed og virksomhedens SE-nummer,
- 2) opfordring til enhver, der har en fordring eller andet krav mod afdøde, til at anmelde kravet inden 8 uger efter bekendtgørelsen,
- 3) en person, til hvem anmeldelse skal ske, og
- 4) eventuel afgørelse efter § 69, stk. 1, om insolvensbehandling.

Stk. 4. Sad afdøde i uskiftet bo, skal tillige angives de i stk. 3, nr. 1, anførte oplysninger vedrørende førstafdøde samt dennes dødsdag.

Stk. 5. Til kendte kreditorer med bopæl uden for Danmark skal der samtidig gives særskilt meddelelse om proklamaet og dets retsvirkninger.

Stk. 6. Skifteretten kan, hvor forholdene taler derfor, bestemme, at proklamaet tillige skal optages i lokale blade.

§ 82. Anmeldelser skal være skriftlige og angive kreditors krav samt eventuelle krav på renter og omkostninger. Indeholder et proklama meddelelse om insolvensbehandling, jf. § 81, stk. 3, nr. 4, angives tillige eventuelt krav på fortrinsstilling.

Stk. 2. Træffes bestemmelse om insolvensbehandling, efter at proklama er indrykket, meddeler bobestyreren de anmeldte kreditorer, at de inden for en frist af 8 uger skal anmelde eventuelt uanmeldte krav på fortrinsstilling.

Stk. 3. Kan en fordring eller et andet krav ikke opgøres endeligt, skal der inden udløbet af anmeldelsesfristen indgives foreløbig anmeldelse med en skønsmæssig angivelse af kravet. Endelig anmeldelse skal i så fald indgives senest 8 uger efter udløbet af anmeldelsesfristen. Under særlige omstændigheder kan fristen for endelig anmeldelse forlænges af skifteretten, såfremt anmelderen anmoder derom inden udløbet af den i 2. pkt. fastsatte frist.

Stk. 4. Indsendes en anmeldelse i to eksemplarer, tilbagesendes det ene med påtegning om modtagelsen.

Stk. 5. Anmeldelse har samme retsvirkninger som sagsanlæg med hensyn til renter, afbrydelse af forældelse og lignende.

§ 83. Anmeldes en fordring eller et andet krav ikke rettidigt, jf. § 81, stk. 3, nr. 2, bortfalder retten til dækning i boet.

Stk. 2. Undtaget fra bestemmelsen i stk. 1 er

- 1) krav, som efter dødsfaldet er fremsat skriftligt, og som inden anmeldelsesfristens udløb er kommet boet i hænde,
- 2) krav, der hviler på ejendomsret, når genstanden var i boets besiddelse og mærket på en sådan måde, at ejerforholdet fremgik heraf eller boet havde kendskab til ejerforholdet eller der forelå omstændigheder, som var egnede til at vække mistanke om ejerforholdet,
- 3) krav sikret ved pant eller på anden tilsvarende måde. Krav sikret ved håndpanteret i et ejerpantebrev undtages dog kun, hvis boet er eller burde være bekendt med kreditorernes identitet, og
- 4) krav på skatter og afgifter, i det omfang det er bestemt i anden lovgivning.

Kapitel 21

Uprækluderede rettigheder

§ 84. Hvad der tilhører tredjemand eller af andre grunde ikke kan inddrages under bobehandlingen, udleveres til den berettigede.

Stk. 2. Er et aktiv i boets besiddelse udsat for hurtig fordærvelse, eller vil opbevaring være forbundet med uforholdsmæssig omkostning eller ulempe for boets behandling, og råder ejeren trods opfordring dertil ikke uden ugrundet ophold over aktivet, bør aktivet sælges af boet. Kan salg ikke finde sted, er boet berettiget til at skaffe aktivet bort. Det samme gælder, såfremt boet trods rimelige bestræbelser ikke har kunnet fastslå ejerens identitet eller ikke har kunnet komme i forbindelse med ejeren.

Stk. 3. Råder ejeren af et aktiv i boets besiddelse i øvrigt ikke inden rimelig tid efter at være opfordret dertil over dette, eller har boet trods rimelige bestræbelser ikke kunnet fastslå ejerens identitet eller ikke kunnet komme i forbindelse med ejeren, kan aktivet efter anmeldelsesfristens udløb sælges af boet eller eventuelt bortskaffes.

Stk. 4. Det ved salg efter stk. 2 og 3 indvundne provenu tilfalder den berettigede.

§ 85. Har boet efter anmeldelsesfristens udløb rådet over et aktiv i dets besiddelse, der tilhører tredjemand, eller i hvilket tredjemand har pant eller tilsvarende sikkerhed, kan tredjemand, såfremt vedkommende ikke har mistet sin ret, kræve sit tab erstattet af boet.

Stk. 2. Er et aktiv i boets besiddelse efter anmeldelsesfristens udløb solgt af et bo, der behandles ved bobestyrer, har tredjemand intet krav mod køberen, medmindre denne ikke var i god tro.

§ 86. Beløb, som ikke inden et år efter udlodning har kunnet udbetales til fordringshavere, tilfalder statskassen.

Kapitel 22

Opsigelse af gæld og betaling af morarenter

§ 87. Et bo, der ikke behandles efter reglerne om insolvente boer, kan erlægge en ydelse med ydelsens handelsværdi på erlæggelsestidspunktet, selv om afdøde endnu ikke ville have været berettiget til at frigøre sig ved at erlægge ydelsen. Erlæggelse kan dog først ske efter opsigelse med sædvanligt eller rimeligt varsel, dog højst 6 måneder.

§ 88. Fyldestgøres en legatar, der skal modtage en bestemt angivet pengesum, ikke rettidigt, jf. § 14, har legataren ret til sædvanlig morarente efter rentelovens bestemmelser.

Stk. 2. Under særlige omstændigheder kan skifteretten tilkende morarente til en arving eller ægtefælle, der ikke rettidigt har modtaget arv eller boslod.

Kapitel 23

Skifterettens kompetence

§ 89. Skifteretten prøver betingelserne for iværksættelse af foranstaltninger, som ved denne lov er henlagt til skifteretterne, vejleder efter reglerne i kapitel 24 og afgør tvister, som opstår i forbindelse med boernes behandling, herunder om

- 1) retten til at arve, herunder retten til at overtage aktiver efter vurdering,
- 2) fordringer og krav og disses fortrinsret rettet mod dødsboet, mod en bobestyrer, mod skifteretten eller mellem lodtagere i boet,
- 3) krav på tilbagelevering eller tilbagebetaling til boet,
- 4) spørgsmål om retten til en kapital ifølge en livsforsikring eller tilsvarende ordning, der kommer til udbetaling i anledning af et dødsfald, når tvisten angår, hvem der som begunstiget eller som ejer af policen m.v. er berettiget til at modtage kapitalen, eller hvorvidt kapitalen helt eller delvis skal behandles, som om den tilhører boet, og
- 5) fordringer og krav, der gøres gældende af boet, når parterne er enige herom.

Stk. 2. Sagsøges et privatskiftet dødsbo, og ønskes der tillige dom over boets arvinger, kan disse indstævnes for skifteretten.

Stk. 3. Reglerne i retsplejelovens §§ 226 og 227 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Vedrører sagen en tvist, der hører under en særlig domstol, skal sagen dog behandles ved denne.

§ 90. Sagerne behandles ved den skifteret, hvorunder boet hører.

Kapitel 24

Skifterettens vejledningspligt

§ 91. Skifteretten bistår med udfærdigelse af anmodninger og opgørelser m.v. og vejleder ægtefælle, arvinger, legatarer og andre berettigede om deres retsstilling, herunder om deres klagemuligheder, medmindre bstanden på grund af boets størrelse eller andre forhold vil være særlig tidkrævende eller vil kræve særlige undersøgelser.

Kapitel 25

Oplysningspligt over for skifteretten

§ 92. Skifteretten kan på ethvert tidspunkt forlange at få oplysninger vedrørende et bos forhold og kan i den forbindelse kræve boets dokumenter udleveret.

Stk. 2. Skifteretten kan pålægge enhver at give møde, afgive forklaring og fremlægge dokumenter efter retsplejelovens regler om vidnepligt og editionspligt for tredjemand.

Kapitel 26

Sagkyndig vurdering

§ 93. Skifteretten kan efter anmodning bestemme, at handelsværdien af boets aktiver eller passiver skal fastsættes ved sagkyndig vurdering.

Stk. 2. Skifteretten udmelder efter anmodning en eller flere sagkyndige til at foretage vurderingen.

§ 94. Skifteretten træffer efter anmodning bestemmelse om omvurdering, såfremt

- 1) der er begået fejl ved vurderingens udførelse, som kan have påvirket vurderingsresultatet,
- 2) vurderingen ikke i øvrigt er foretaget på betryggende måde eller
- 3) det pågældende aktivs eller passivs handelsværdi må antages at afvige væsentligt fra vurderingsresultatet.

§ 95. Skifteretten kan betinge en udmeldelse af, at der stilles sikkerhed for omkostningerne.

Stk. 2. Vederlag til de sagkyndige fastsættes om fornødent af skifteretten under hensyn til arbejdets omfang og boets beskaffenhed.

Stk. 3. Vurderingsudgifter afholdes af boet, medmindre skifteretten undtagelsesvis bestemmer andet.

Kapitel 27

Klage over bobestyrere

§ 96. Klage over en bobestyrer, herunder klage over, at en bobestyrer ikke fremmer behandlingen af boet uden unødigt ophold, samt klage over afgørelser truffet af en bobestyrer indgives skriftligt til skifteretten.

Stk. 2. Fristen for klage over afgørelser er 2 uger og regnes fra det tidspunkt, hvor klageren fik kendskab til afgørelsen. Skifteretten kan undtagelsesvis tillade, at klagen tages under behandling indtil 6 måneder efter afgørelsen.

Stk. 3. Klage over bobestyrerens afgørelser har ikke opsættende virkning. Bobestyreren eller skifteretten kan dog tillægge en klage opsættende virkning.

§ 97. Skifteretten forelægger snarest muligt klagen for bobestyreren. Snarest muligt og senest 2 uger efter klagens modtagelse skal bobestyreren besvare klagen. Vedrører klagen en afgørelse, skal bobestyreren meddele skifteretten og klageren, om den påklagede afgørelse ophæves, omgøres eller fastholdes.

Stk. 2. Skifteretten kan pålægge bobestyreren at fremkomme med en supplerende redegørelse inden for en fastsat frist. Samtidig med at den supplerende redegørelse indleveres til skifteretten, sender bobestyreren en genpart af redegørelsen til klageren.

Stk. 3. Skifteretten kan forlænge fristerne i stk. 1 og 2. Klageren underrettes herom.

Stk. 4. Skifteretten kan, hvor forholdene taler derfor, give klageren eller bobestyreren lejlighed til inden for en fastsat frist at indgive yderligere skriftlige indlæg. Skifteretten kan endvidere indkalde klageren og bobestyreren til et retsmøde i skifteretten. Efterkommer klageren eller bobestyreren ikke rettidigt skifterettens opfordring eller indkaldelse, kan klagen afgøres på det foreliggende grundlag.

Stk. 5. Skifteretten træffer afgørelse i klagesagen, jf. dog § 89, stk. 1, nr. 1-5, og § 106, stk. 1. Afgørelser vedrørende en bobestyrers salær træffes ved kendelse.

Kapitel 28

Skifterettens behandling af tvister

§ 98. Retsplejelovens regler om borgerlige sager finder anvendelse med de ændringer, som angives i denne lov, eller som følger af forholdets natur.

§ 99. Som parter anses boet, såfremt sagen vedrører dets interesser, og enhver lodtager, hvis ret vil kunne påvirkes af søgsmålet.

Stk. 2. I boer, der skiftes privat, kan forkyndelse over for boet og arvingerne ske for den i § 25, stk. 6, angivne person eller for alle arvingerne.

§ 100. Skifteretten kan beskikke en advokat for en part, når det skønnes nødvendigt, at parten har advokatbistand, og parten opfylder den økonomiske betingelse i retsplejelovens § 330, stk. 1, nr. 2. Om salær og godtgørelse for udlæg til den beskikkede advokat gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jf. retsplejelovens kapitel 31.

§ 101. Afgørelse om de i § 89, stk. 1, nr. 1-5, nævnte tvister træffes ved dom.

Stk. 2. Boets modkrav, der henhører under de almindelige domstole, kan efter skifterettens bestemmelse påkendes ved skifteretten. Retsplejelovens § 249, stk. 2 og 3, finder i øvrigt anvendelse.

§ 102. Andre afgørelser end de i § 101 nævnte træffes ved kendelse eller beslutning. Kendelsesformen anvendes ved afgørelse af en tvist, eller hvor denne form særlig er foreskrevet.

Stk. 2. Skifteretten kan pålægge sagsomkostninger, hvis tvistens omfang og det med sagen forbundne arbejde gør det rimeligt. Retsplejelovens regler om sagsomkostninger finder da tilsvarende anvendelse. Hvis ikke andet bestemmes, er fuldbyrdelsesfristen 14 dage.

Stk. 3. Skifterettens beslutninger om fastsættelse af vederlag og andre omkostninger kan fuldbyrdes efter almindelige regler.

Kapitel 29

Retsmidler mod tvivne afgørelser

Omgørelse og genoptagelse

§ 103. Skifteretten kan genoptage et bo eller omgøre en beslutning eller kendelse, når det findes påkrævet, navnlig fordi

- 1) der er fremkommet yderligere aktiver eller passiver,
- 2) arven er fordelt forkert eller udlodningen er foretaget forkert,
- 3) der er begået væsentlige fejl i forbindelse med boets behandling,
- 4) boafgiften eller tillægsboafgiften er beregnet forkert og en arving eller legatar anmoder derom,
- 5) boet skal udleveres til anden behandlingsmåde eller
- 6) der i øvrigt foreligger nye oplysninger af væsentlig betydning for boets behandling eller for tredjemands retsstilling.

Stk. 2. Skifteretten kan betinge genoptagelse eller omgørelse af, at der helt eller delvis stilles sikkerhed for de omkostninger, der er forbundet hermed.

§ 104. Træffes afgørelse om omgørelse eller genoptagelse, skal enhver arving, legatar eller kreditor om nødvendigt fralægge sig den berigelse, vedkommende har opnået, dog ikke ud over boets tab. Er penge modtaget, eller er andre formuegoder senere omsat i penge, påvirkes kravet mod modtageren ikke af den måde, hvorpå pengene er anvendt. Udbytte, som oppebæres, efter at krav om tilbageførsel af berigelsen er rejst, skal tilsvares.

Stk. 2. Modtageren er i øvrigt erstatningsansvarlig for boets tab efter almindelige regler.

Stk. 3. Hvis boet eller modtageren forlanger det, skal det modtagne tilbageleveres, for så vidt det er i behold og tilbagelevering kan ske uden urimeligt værdispild. Den nødvendige udligning sker ved betaling fra en af siderne.

Stk. 4. I særlige tilfælde kan kravet mod modtageren nedsættes eller helt bortfalde, hvis gennemførelsen af kravet ville være urimeligt byrdefuld og omstændighederne i øvrigt taler derfor.

Stk. 5. Har modtageren overdraget det modtagne til tredjemand, har boet krav mod tredjemand efter reglerne i stk. 1-4, hvis denne kendte eller burde kende de omstændigheder, som begrunder krav om omgørelse eller genoptagelse.

Stk. 6. Er en af tredjemand stillet sikkerhed eller kaution for boets gæld blevet frigivet, eller er tredjemands medhæftelse bortfaldet som følge af en betaling eller retsforfølgning, der skal gå tilbage, har boet krav mod tredjemand efter reglerne i stk. 1 og 2, jf. stk. 4, hvis tredjemand ved frigivelsen eller bortfaldet kendte eller burde kende de omstændigheder, som begrunder omgørelse eller genoptagelse. Boet kan da forlange, at tredjemand på ny stiller et frigivet pant som sikkerhed, hvis dette er muligt.

Anke og kære

§ 105. Reglerne i retsplejeloven om anke og kære finder tilsvarende anvendelse på skifterettens afgørelser.

Stk. 2. Skifterettens afgørelser efter § 2, stk. 3, § 7, stk. 3, § 12, stk. 1, § 55, stk. 1, 2. pkt., og § 81, stk. 6, kan dog ikke indbringes for højere ret. Tilsvarende gælder for afgørelser i medfør af § 80, stk. 1, efter udløbet af fristen i § 80, stk. 3.

Kapitel 30

Retsager ved de almindelige domstole

§ 106. Retssager om krav, som rejses af et dødsbo, anlægges ved de almindelige domstole, medmindre sagen vedrører en tvist, der i medfør af § 89, stk. 1, nr. 1-5, eller stk. 4, hører under skifterettens kompetence eller under en særlig domstol.

Stk. 2. Modkrav mod boet, der henhører under skifterettens kompetence, kan efter rettens bestemmelse påkendes under sagen. Retsplejelovens § 249, stk. 2 og 3, finder i øvrigt anvendelse.

§ 107. Havde afdøde anlagt retssag om krav, som nu tilkommer boet, kan boet ved en erklæring til retten indtræde i afdødes sted.

Stk. 2. Oplyses det under sagen, at sagsøgeren er død, og har boet ikke givet møde, udsættes sagen, og boet underrettes. Er der ikke truffet beslutning om boets behandlingsmåde, underrettes skifteretten.

§ 108. Er en sag inden dødsfaldet anlagt af afdøde ved de almindelige domstole, kan modkrav fremsat af sagsøgte i et retsmøde, hvor afdøde var til stede eller repræsenteret, eller i et processkrift, der var forkyndt for afdøde inden dødsfaldet, påkendes.

§ 109. Opgiver boet et muligt krav, uden at der er sluttet forlig, kan enhver lodtager i boet inden for en af skifteretten fastsat frist på egen hånd anlægge sag eller indtræde i en verserende sag. Anmodning om fastsættelse af frist skal fremsættes over for skifteretten uden ugrundet ophold efter boets beslutning om opgivelsen.

Stk. 2. Boet skal, i det omfang dets masse forøges, erstatte lodtageren rimelige omkostninger.

Stk. 3. Enhver lodtager kan anke en dom, boet ikke ønsker at indbringe for højere ret. Bestemmelsen i stk. 2 finder tilsvarende anvendelse.

§ 110. Var retssag inden dødsfaldet anlagt mod afdøde, indtræder boet i afdødes sted, medmindre sagen ikke vedrører boet. Ønsker sagsøgeren dom over boet, drager sagsøgeren omsorg for, at boet underrettes.

§ 111. Retten kan efter anmodning fra en part henvise en sag, hvori boet er indtrådt i medfør af § 107, stk. 1, eller § 110, til behandling ved den skifteret, hvorunder boet hører.

Kapitel 31

Forskellige bestemmelser

§ 112. Justitsministeren fastsætter regler om de erklæringer, som arvinger eller ægtefælle skal afgive for at få et bo udleveret. I reglerne kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne.

§ 113. Skifteretten udsteder efter anmodning fra boets arvinger, afdødes ægtefælle eller den, der har fået boet udlagt, skifteretsattest om boets berigtigelse.

§ 114. Retsmøder ved skifteretten, i hvilke der ikke behandles tvister, og bomøder, der afholdes af en bobestyrer, er ikke offentlige.

Stk. 2. Enhver, der har retlig interesse deri, kan hos skifteretten eller bobestyreren få oplysning om boets behandlingsmåde.

Stk. 3. Enhver, der har retlig interesse deri, kan mod vederlag forlange udskrift af boets dokumenter. Bestemmelserne i retsplejelovens § 41 finder tilsvarende anvendelse, dog træffes afgørelsen af skifteretten.

§ 115. Ingen må handle som bobestyrer, midlertidig bobestyrer, forretningskyndig medhjælp, revisor eller vurderingsmand, hvis den pågældende er nærstående til nogen af arvingerne, disses

værge eller skifteværge eller afhængig af disse, eller hvis der som følge af den pågældendes interesse i sagens udfald eller af andre grunde er tvivl om den pågældendes upartiskhed i det foreliggende spørgsmål.

Stk. 2. Revisor eller vurderingsmand må heller ikke på nogen af de i stk. 1 nævnte måder være knyttet til bobestyreren eller til kasserer eller bogholder i afdødes erhvervsvirksomhed.

Stk. 3. En vurderingsmand må ikke have økonomisk interesse hos aftager og må ikke medvirke ved afhændelse af boets aktiver, medmindre vurderingen alene foretages i egenskab af auktionsholder og til brug for bortsalg på offentlig auktion.

Stk. 4. Bobestyrer, midlertidig bobestyrer, forretningskyndig medhjælp, revisor eller vurderingsmand må ikke erhverve nogen del af boets aktiver. Det samme gælder nærstående til disse personer eller ansatte i disse personers virksomheder.

Kapitel 32

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 116. Loven træder i kraft den 1. januar 1997.

Stk. 2. Samtidig ophæves:

- 1) Lov om tilsyn med de af eksekutorer behandlede dødsboer, jf. lovbekendtgørelse nr. 601 af 9. september 1986.
- 2) § 8 i forordning af 2. april 1817.
- 3) Forordning af 8. april 1768.
- 4) Plakat af 21. april 1824.
- 5) Danske Lov 5-2-1 til 5-2-10, 5-2-14 til 5-2-21, 5-2-23, 5-2-25, 5-2-27, 5-2-54 til 5-2-57, 5-2-63 til 5-2-64, 5-2-68, 5-2-83, 5-2-84, 5-2-86, 5-14-29 til 5-14-33, 5-14-37 til 5-14-39.

Stk. 3. I lov om skifte af dødsbo og fællesbo m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 725 af 23. oktober 1986, som senest ændret ved § 125 i lov nr. 1072 af 20. december 1995, ændres titlen til:

»Lov om skifte af fællesbo m.v.«.

§ 117. Har dødsfaldet fundet sted inden lovens ikrafttræden, anvendes de hidtil gældende regler for skifte af dødsboer. Reglerne i denne lov finder dog også anvendelse på skifte af uskiftet bo, når den længstlevende ægtefælle dør efter lovens ikrafttræden eller der anmodes om skifte i den længstlevendes levende live efter dette tidspunkt.

§ 118. Bestemmelser i testamenter om, at en eller flere personer skal behandle et bo som eksekutor, anses som indeholdende bestemmelse om, at den eller de pågældende skal behandle boet som bobestyrer.

§ 119. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Givet på Christiansborg Slot, den 22. maj 1996

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

MARGRETHE R.